

کۆنگرهی چوارم
پرۆژهی پەیرەوی ناوخۆی
یەکیتیی نیشتمانی کوردستان

نامادهکردنی لیژنهی باڵای پەیرەوی ناوخۆ
(دییسیه میهرا / کانونی یەکەم ۲۰۱۹)

پیرسنی ناوەرۆك

لەپەزە	بابەت	بەش
٥-٤	ھۆکاره ئەرینییەكانى دەركىدىنى ئەم پەيرەوە	سەرتەت
٧-٦	بنەما گشتىيەكان بنەما گشتىيەكان	بەشى يەكەم
٨	ئەندام، سزادان و پادداشتىردن، كادير	بەشى دوووهەم
٨	ئەندامىيەتى	
٨	مەرجەكانى ئەندام	
٩	مافەكانى ئەندام	
٩	ئەركەكانى ئەندام	
٩	لەدەستدانى ئەندامىيەتى و سزادان	
١١-٩	سزادان و پادداشتىردن	
١١	كادير	
١٣-١٢	كۆنگرە، كۆنگرەي نائاسايى، پلينوم	بەشى سىئىەم
١٣	كۆنگرە	
١٤-١٣	ئەرك و دەسەلاتەكانى كۆنگرە	
١٤	كۆنگرەي نائاسايى كۆبۈونەوەي فراوان (پلينوم)	
١٥	ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتى	بەشى چوارەم
١٥	پىكەاتەي ئەنجومەن	
١٨-١٦	مەرجەكانى ئەندامى ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتى	
١٩-١٨	ئەرك و دەسەلاتەكانى ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتى	
١٩	ھەلبۇزاردىنى سكىرتىرى ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتى و ئەندامانى دەستەي سەرۆكایەتى	
٢١-٢٠	پىكەاتەي دەستەي سەرۆكایەتى	
٢٢-٢١	سەرۆكى/اسكىرتىرى حزب، دەستەي سەرۆكایەتى (كارگىرانى ناوەندەكان)	بەشى پىنچەم
٢٣	سەرۆكى/ سكىرتىرى حزب ئەركو دەسەلات و مەرجەكانى	
٢٤-٢٣	ئەركو دەسەلات و مەرجەكانى دەستەي سەرۆكایەتى	
٢٤	دەستەي جىېھەجىكار، ئەرك و دەسەلاتەكان	بەشى شەشەم
٢٤	دەستەي جىېھەجىكار	
٢٤	ئەرك و دەسەلاتەكانى دەستەي جىېھەجىكار	

بهشی حەوتەم

	دەستەي پاراستنى (ى.ن.ك)، دەستەي بىلا
٢٥	دەستەي پاراستنى (ى.ن.ك)
٢٦	دەستەي بىلا (پىكاهاتە و ئەرك و دەسەلاتەكان)

بهشى هەشتەم

	ناوهندەكانى كاروبار، سەركردىيەتى ھەرييمەكان
٢٨-٣٧	ناوهندەكانى كاروبار، ئەرك و دەسەلاتەكان
٢٩-٣٨	ناوهندى كاروباري رىيكسىتن و سەركردىيەتى ھەرييمەكان
٣٠-٣٩	سەركردىيەتى ھەرييمەكان (پارىزگاو ئىدارە ھاوشىيەكان)
٣١	ناوهندى كاروباري ديراسات و توپىزىنەوە ستراتىزى
٣١	ناوهندى كاروباري مەكتەبەكان
٣٢	ناوهندى كاروباري دارايى و ئىدارەي گشتى
٣٣-٣٢	ناوهندى كاروباري ئامارو راپرسى و ھەلبىزاردەن
٣٣	ناوهندى كاروباري راگەياندن و ميديا
٣٤-٣٣	ناوهندى كاروباري پەيوەندىيەكانى (ى.ن.ك)
٣٤	ناوهندى كاروباري حکومەتو پەرلەمان
٣٥-٣٤	ناوهندى كاروباري چاودىرى دارايى
٣٦-٣٥	ناوهندى كاروباري ياسايى

بهشى نۆيەم

	كۆربەندى سىياسىي نىشتمانى، حوكىمە كۆتايىيەكان
٣٧	كۆربەندى سىياسىي نىشتمانى (NPF)
٣٨--٣٧	حوكىمە كۆتايىيەكان

سەرەتا

ھۆکارە ئەریئنییە کانى دەركەدنى ئەم پەيپەوە

يەكىتىي نىشتمانىي كورستان لە (١٩٧٥/٥/٢٥) بۆ پېرىكەدنەوەي بۆشاپىيە کانى خەباتى نىشتمانى و نەتهووهىن و چىنايەتى، لە دىمەشقى پايتەختى سورىيا دامەزرا و لە (١٩٧٥/٦/١) يەكەم راگەيەندراوى دامەزرا دەركەنى خۆى بە شىۋىيەكى فەرمى بلاوكەدەوە. ئەركى (ى.ن.ك) لەو كاتدا، درېزەپېدانى خەباتى رىزگارى نىشتمانى بۇو دواي شۇرۇشى ئەيلول، بۆ ئەم مەبەستەش سەركەردايەتى (ى.ن.ك) سالى (١٩٧٦) يەكەم دەستە سەرەتايىيە کانى خۆى لە كورستان پېكەيىنان و ئەركى خەباتىكى سىياسى و پېشىمەرگانەي پىن سپاردن بۆ بەرنگاربۇونەوەي شالاوى داگىرکارى رژىيەمى بەعس و دەولەتى عىراق.

ئەركەكانى (ى.ن.ك) لە كۆتايىيە کانى دەيەي حەفتاكان، بريتىي بۇو لە گلداڭەوە و بەھېزىكەدنى توانسى خەباتى پېشىمەرگا يەتى لە چوارچىوە شۇرۇشى نۇئى و هەلگىرسانى مەشخەلاندا بۆ رېڭرتىن لە راگواستن و كاولكىرىن و گۆرىنى ديمۆگرافىيائى كورستان و نەھىيەتنى سىياسەتى سوتماكى خاڭ كە لە لايەن رژىيەمى بەغداوە پىادە دەكرا.

ئەركەكانى (ى.ن.ك) لە رووەكانى رېكخراوەيى و پېشەيى و چىنايەتى لە چوارچىوە نىيمچە بەرەيەكى سىياسى و پېشىمەرگانەدا رېكخران كە پېكەباتبۇون لە بزوتنەوە سۆسیالىيەتى ديمۆكراطى كورستان (كە دواتر بۇو بە يەكىتىي شۇرۇشكىرىانى كورستان) و كۆمەلەي رەنجدەرانى كورستان و رەموتى ھىلى گشتى.

لە قۇناغى خەباتى سىياسى و رېكخراوەيى و پېشىمەرگانەي نىوهى دووهەمى حەفتاكان و دەيەي هەشتاكان، يەكىتىي نىشتمانىي كورستان كارى لە سەر يەكخستنى رېزەكانى بزوتنەوەي رىزگارىخوازى نىشتمانى و نەتهووهىن كرد، بۆ ئەم مەبەستەش توانى لەگەل پارتە سىياسىيە كورستانىيە كانى باشورى كورستان بەرەيەكى كورستانىيە پېڭ بىنن و پېكەوە بە گۈز سىياسەتى داگىرکارى رژىيەمى عىراق (بەعس) بچەنەوە.

ئامانجە كانى خەباتى سەرەددەمى شۇرۇش، بريتى بۇون لە يەكسىتنى رىزى چىن و توپتەكانى كۆمەلەنى خەلک لە چوارچىوە رېكخراوەكانى ناو يەكىتى لە پېناؤ ئامادەكەدىنى سەرەزەمەنلىكى راپەرېنېكى جەماوەرى و بەرزكەرنەوە ئاستى ھۆشىيارى سىياسى و نەتهووهىن گەل كورستان بۆ رىزگاركەدنى خەلک و خاڭ كورستان لەزىز دەستى دەولەتى ئەمەسای عىراق.

دواي سەرەھەلەنلىنى راپەرېنە مەزنەكەي كورستان لە دەروازەي راپەرېنەوە (رانيە) و قەلادزى و بەھۆى يەكگەرتنى ھەردوو ھېزىزى جەماوەرى (مېللە) و ھېزى پېشىمەرگە، توانرا كورستان لە داگىرکارى سەربازى رىزىم رىزگار بىرى و ئازادى بۆ گەل كورستان فەراھەم بىرى، ئەم ئازادىي نوييەي گەل كورستان پېۋىستى بە رېكخستنى كارگىرى ھەبۇو لە چوارچىوە فەرمانگە كان دەولەت، بۆيە لەگەل لايەنەكانى دىكەي بەرەي كورستانى لە (١٩٩٢) يەكەمین ھەلبىزاردەن لە كورستان كرا و يەكەمین كابىنەي حکومەتى ھەرىم لە لايەن (ى.ن.ك) پېكەتات.

دواي سەھەلەنلىنى قۇناغى دەولەتدارى لە چوارچىوە حکومەتى ھەرىم كورستان، ئەركەكانى (ى.ن.ك) چۈونە قۇناغىكى دىكەي نۇئى، بۆيە لە چوارچىوە يەكەمین كۆنگەرەي گشتى خۇيدا سالى (١٩٩٢)، بريار درا بە يەكگەرتنى (كۆرەك) و (ى.ش.ك) و ھەلبىزاردەنلىنى سۆسیال ديمۆكراطى وەك رەموت و ھەزىزىكى نوپى سىياسى و رېكخراوەيى (ى.ن.ك)، ھەر لە سەر ئەم بىنچىنەيە نوييەش ئەركەكانى خەباتى قۇناغەكە دەستنىشان كران و (ى.ن.ك) كەوتە زيانىكى سىياسى و پەيكەربەندىيەكى نوپى جىاوازەوە.

لە سەرەجەم قۇناغە جىاوازەكاندا، (ى.ن.ك) پېشەنگى خەبات و تىكۈشانى نىشتمانى و نەتهوايەتى و چىنايەتى و رۆشىنېرى و كەلتۈرى بۇوە، بۆيە ستراتېزى كارى سىياسى خۆى و رەھەنەدەكانى خەباتى لە سەر بىناغەي پېداويسەتىيە ھەننۇوكەيە كانى قۇناغەكان دارشتۇوە و ئەركەكانىشى بەپىشى خواستى سەرەدەمەكە دەستنىشان كردوون و لەرىپى ئۆرگانە بنكەيى و بالاكانەوە خەباتى بۆ كردوون.

پېكەتات و پەيكەربەندى ئۆرگانى لە سەرەدەمى شۇرۇش لە ھەرىم و دواتر ناومەندىيەكانى كۆمەلە و شۇرۇشكىرىان و سەركەردايەتى (ى.ن.ك) پېكەباتبۇو كە دواترىش بەپىشى خواستى قۇناغەكە ھەرىمەكان بۆ تىپ و مەلېنەدەكان؛ جارىكى تر رېكخراونەتەوە.

به لام هه ردoo ناووندييەكانى كۆمەلەو شۇرۇشگىران، وەك دوو سەركىدايەتى رىكخراومىيە جياواز لەناو نىمچە بەرەمى (ى.ن.ك) ماونەتمەدە و بەپىي رىزە سەركىدايەتى يەكىتى لە دوو ناووندە پىكھاتوون كە سكىرىتىرى گشتى سەرپەرشتى سەركىدايەتى ئەم نىمچە بەرەيەي كردووە.

دواي تىكەلّبۈونەمەسى كۆمەلەو شۇرۇشگىران لەزىز ناوى (ى.ن.ك) يېكى سۆسیال ديموکرات و هەلۋەشانەمەسى پىكھاتەمى نىمچە بەرەمى، پەيكەربەندى ئۆرگانى گۇرانكارى بەسەردا ھات و هەردoo ناووندىيەكانى كۆمەلەو شۇرۇشگىران هەلۋەشىندرانەمە و تەننیا كۆمەتىيە سەركىدايەتى (ى.ن.ك) و سكىرىتىرى گشتى مانەمە لە خوارەمەش ناوجە جىاجىاكانى كوردىستان دابەشى سەرەلەبەندى رىكخستان و كۆمەتىيە و كەرتەكان كرمان.

ئىستاش دواي ئەمەمە زيان لە نوييەنەمەسى بەرددوام دايە و هەر قۇناغە و كەرسەتە و پىداويسىنى خۆى ھەمە، بۆيە لە كۆنگرەمى چوار (٢٠١٩) بېرىار درا بەم پەيكەرە نوييە لە قۇناغەكانى داھاتوودا درىزە بە كارى سىياسى و رىكخراومىيە خۆى بەدات و شەن بەشانى جەماوەر گەشە بە كۆمەلگەى كوردىستانى بەدات لەپىناؤ بەدەيەننانى ديموکراسى و دادپەروەرى كۆمەلەيەتى و ئازادىيە گشتىيەكان و خۇشكۈزەرانى كۆمەلەتى خەلگى كوردىستان.

پەيكەربەندى نوييى (ى.ن.ك) كە لەم پەيرەمەدا وەك فەلسەفەي دابەشكەردنى رۆلى ئۆرگانى خراوەتەرپۇو، دابەشى سەرسىن دەسەلەتى جياواز و ھاوسەنگ كراوه، وەك:

يەكەم: دەسەلەتى چاودىرەي و رىيصادانان بەناوى ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتى،
دەووهەم: دەسەلەتى جىبەجىڭىرنەن كە پىكىدىت لە دەستەي سەرۆكایەتى و دەستەي جىبەجىڭىار،
سېيىم: دەسەلەتى دادى (تحكىم) كە پىكىدىت لە دەستەي پاراستنى قەوارەمى (ى.ن.ك).

ئەم سىن دەسەلەتە بەشىيەتكى ھاوسەنگ رۆلەكانىيان بەسەردا دابەش كراون و پىكمەوە جەستە؛ ياخود پەيكەرى رىكخراومىيە (ى.ن.ك) پىكىدىتنى.

لەم پەيكەربەندىيەدا، ئەنجومەنىكى سەركىدايەتى گشتى وەك پىكھاتەيەكى بناغانەيى و سىيىتەمەتكى پەرلەمانى بۆ سەركىدايەتى تىكەل خراوەتەرپۇو لەسەر بىنچىنەي دابەشبوونى جوگرافى شارەكان و بەپىي پىوەرى هەلۋەزاردەنە گشىيەكانى (٢٠١٤) كە ژمارەي ئەندامانى (١٢١) كەسە راستەو خۆ لە چوارچىيە يەك بازنهدا بە دەنگى ئەندامانى كۆنگرە هەلەبېزىردىن.

دواي كۆتايمەتلىكى كۆنگرە، تەواوى دەستەي سەرۆكایەتى و دەستەي جىبەجىڭىار و لىپرسراوى ناووندەكانى كاروبار و لىپرسراوى مەكتەبەكان لە ناو ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتى و بەپىي رىكارە دياركراوهەكانى ئەم پەيرەمە هەلەبېزىردىن.

لەسەر ئاستى پارىزگاكانىش، ئۆرگانەكانى (ى.ن.ك) لەسەر بىنچىنەي ئەنجومەنى سەركىدايەتى هەرىمەكان (پارىزگا و ئىدارە ھاوشىيەتكان) دارىزراوهەتەوە و بنكە و ويىستگە و ناووندەكانى دەنگدان كراونەتە بنەماي ئۆرگانە بنكەيەكانى رىكخستان، ھاوكاتىش بازنهكانى قىزا و ناحيەكانىش لەسەر شىيەپەيكەربەندى مەلەبەندى پىشىۋوئى رىكخستان و كۆمەتەكان دارىزراونەتەوە.

شىيەپەيكەربەندى نوييى (ى.ن.ك) مىتۆدىكى نوييى كارى حزبى و رىكخراومىيە لە كوردىستان كە زەمینەي كارى پىكەوهەيى و سەركىدايەتى پىكەوهەيى فەراھەم دەكەت و رى لە پاوانكىرىدى دەسەلەت دەگرىت و رۆلەكان بەشىيەتكى ديموكراسيانە و دادپەروەرانە لە نىوان ئەندامان دابەش دەكەت و ماف و درفت بۆ ھەموو ئەندامىلەك دەرەخسىنى بۆ گەيشتن بە لوتكە دەسەلەتى ئۆرگانى لە ناو (ى.ن.ك).

بهشی یهکەم بنەماگىشتىيەكان

بنەما گشتىيەكان

ماددهى (١)

يەكەم: ناو: يەكىتىي نىشتمانىي كوردىستان، كورتكراوهەكەي (ى.ن.ك).ه.
دۇووم: سۇورى ھەلسۇران و چالاکى: ھەرىمى كوردىستان، ناواچە كوردىستانىيە دابىرىندراوهەكانى دەرەوهى ھەرىم، ناواچەكانى ترى عىراقى فيدرال و دەرەوهى ولات.

ماددهى (٢)

يەكەم: يەكىتىي نىشتمانىي كوردىستان حزبىكى سۆسيال ديموکراتە لەسەر بنەمای پېشکەوتى شارستانى و ھاونىشتمانىيۇون، دوور لە وابەستەيى ئىل و ھۆز و تىرگەرى، بنەمالەيى و ناواچەگەرى: كارى سىياسى و رىكخراوهى و پەيکەربەندى خۆى رىكىدەخات و خەبات دەكەت بۇ فەرمانەوايى دروست (الحكم الرشيد)، سەقامگىرى ئاشتى، پەموکردنى بەھاكانى ئازادى، ديموکراسى، ھاولاتىبۇون، مافى مرۆف، مافى چارەي خۇنوسىن، برواي ھەمە به كلتوري يەكسانى و لېبوردەيى و پېكەوهەزىيان.

دۇووم: دروشم، ئارم و سرود پېكىدىن لە:

- (أ) دروشمەكان: ئاشتى، ديموکراسى، ئازادى، مافى مرۆف، مافى چارەي خۇنوسىن، دادپەرەوهى كۆمەلايەتى.
- (ب) ئارم: دەستىئەك گولى لالە (مېلاقە) چەلە زەيتون و گولە گەنمىكى بەرز كردۇتەوە.
- (ج) سرودى مەشخەلان، سرودى فەرمى (ى.ن.ك).ه.

ماددهى (٣)

پەيپەرى ناوخۇ: دەستورى كارى رىكخراوهى (ى.ن.ك).ه، ئەندام و ئۆرگانەكانى، لە ھەر پەلەيەكدا بن، دەبىت پىۋەي پابەند بن.

ماددهى (٤)

لەھەممۇ ئۆرگانەكاندا، رىزەمى ژن لانىكەم دەبىت لە (٢٥٪) سەدا بىستو پىنج كەمتر بىت.

ماددهى (٥)

يەكەم: كۆبوونەوهى ئۆرگانەكانى (ى.ن.ك) رىزەمى ياسايىي (النصاب القانوني) وەردەگرىت بەئامادەبۇونى زۆرينىمە رەھا (٥٠+).

دۇووم: جەڭ لە ماددانەي كەنگەدا بە دەنگەدا دەقىكى دىاريىكراو رىزەمىيەكى جىاوازى بۇ دىاريىكراوه، لە ئۆرگانەكانى (ى.ن.ك) دا دەنگەدا بە زۆرينىمە سادەي دەنگەكان دەبىت.

ماددهى (٦)

يەكىتىي نىشتمانىي كوردىستان خاونە كەسايەتى مەعنەوى خۆيەتى. لەبەرددەم دامودەزگا حکومى و دادومەرىيەكان (قضائى) و كەس و لايەنە ئاسايىي و مەعنەوييەكاندا سەرۆك/سکرتىيرى حزب نويىنەرايەتى ئەم كەسايەتىيە دەكەت.

ماددهى (٧)

يەكەم: يەكە رىكخراوهەيەكانى (ى.ن.ك) لەم پەلەبەندىيە ئۆرگانىيانە خوارەوه پېكىدىن:
(أ) بازنهى كۆلان: برىتىيە لە يەك كەنىيە يەك كۆلان يان چەند كۆلانى گەزەكىيەك لە ناو شار.
(ب) بازنهى بلۇكەندى: برىتىيە لە كۆمەلبەندى چەند يەكەيەك لە بلۇكەكانى گەزەكىيەك لە ناو شار، ھاوتەرىيە لە گەل ويسىتگەي دەنگەدا.

- ج) بازنه‌ی گرهک: بریتیبه له کۆکراوهی یەکه‌کانی کۆلان و بلۆکه‌کانی گەرەکیک له ناوشار.
- د) بازنه‌ی شاربەند (کۆمیته): بریتیبه له دابه‌شبوونی شار بەسەر چوار کەرتى باکور، باشور، رۆژھەلات، رۆژئاوا كە ژماره‌یەك له بازنه و ناوەندەکانی دەنگدان، له چوارچیووهی کۆمیته: دەگریتەخۆ.
- ه) بازنه‌ی دى: بریتیبه له یەکەی گوند كە کۆي دەنگەدرانى له (۳۰۰) كەس تىپەر نەكات.
- و) بازنه‌ی شارەدى: بریتیبه له یەکەی شارەدى كە ژماره‌ى دەنگەدران لە سەرروو (۳۰۰) مەۋە بىت.
- ز) بازنه‌ی ناحيە (کۆمیته): بریتیبه له ئۆرگانى (ى.ن.ك) لەسەر ئاستى ناحيە.
- ح) بازنه‌ی دەقەر (مەلبەند): بریتیبه له ئۆرگانى (ى.ن.ك) لەسەر ئاستى قەزا.
- ط) ئەنجومەنى سەركەدايەتى هەریم (پارىزگا): بریتیبه له ئۆرگانى بالاى پارىزگا و ئىدارە ھاوشىۋەكان.
- ي) ئەنجومەنى سەركەدايەتى گشتى: بریتیبه له ئۆرگانى گشتى هەلبىزىردراروى كۆنگرە له سەر بىنچىنەي بەركەوتى جوگرافى.

دوووم: هەر ناحيەيەك ژماره‌ى دانىشتowanى بگاتە ئاستى ژماره‌ى دانىشتowanى قەزايەك، له رووى ئۆرگانى و رېكخراوهىيەوهەمان ئاستى بازنه‌ي دەقەر (مەلبەند)سى پىن دەدرى.

سېيەم: دەقەرى ھەر قەزايەك ژماره‌ى دانىشتowanى لە (۱۰) دەھزار كەس كەمتر بىت، له رووى ئۆرگانى و رېكخراوهىيەوهەمان ئاستى بازنه‌ي ناحيە (کۆمیته)سى پىن دەدرى.

چوارم: سەرجەم ئۆرگانە بىنکەييەكانى (ى.ن.ك) لەسەر بىنچىنەي پەيکەر و دابه‌شكارى ويستگە و بنكە و ناوەندەکانى دەنگدانى كۆميسىونى بالاى ھەلبىزاردەن رېكىدەخرىن، ھەر گۆرانكارىيەك لەو پەيکەربەندىيە رووبىدات، پىويستە ئۆرگانە بىنکەييەكانى (ى.ن.ك)سى لەگەل بگۈنچىندرىن.

بەشی دوووهەم ئەندام، سزادان و پادداشتىردن، كادير

ئەندامىيەتى

ماددهى (٨)

يەكەم: هەر ھاولاتىيەكى كوردىستان و ناوچەكانى ترى عېراقى فيدرال و دەرمۇسى ولات، باوهەرى بە پروگرام و پەيرەوى (ى.ن.ك) دەبىت، دەتوانىت بېيىتە ئەندام.

دوووهەم: رىكخستان و ئەندامىيەتى لەسەر بنچىنەي جوگرافى و ناوەندى ھەلبىزاردەن دەبىت، هەر ئەندامىيەك لەكانى گواستنەوە يان ئاللۇڭۇرى شويىنى نىشته جىيۈون، دەتوانىت لەسەر بنچىنەي بنكەي دەنگدان، داوا لە ئۆرگانەكەي بکات بۆ گواستنەوە.

سېيىم: ئەگەر پىيويستى كردو ژمارمى پىيويست ھەبوو؛ لەسەر ئاستى شار و قەزاكان ئۆرگانى پىشەيى بۆ پىشە بالاكان و پۆلىس و ئاسايىش دروست دەكىيت.

مەرجەكانى ئەندامىيەتى

ماددهى (٩)

يەكەم: مەرجەكانى ئەندام:

(أ) ئەندام تەممەنى لە (١٨) ھەزەدە سال كەمتر نەبىت.

(ب) داوايەك بە نوسراو پىشكەش بکات، بە ئامادەبۇونى خۆي؛ لە لايەن لىپرسراوى دەقەرەوە (مەلبەند) پەسند بکرى.

(ج) پاپەندى پەيرەو بىتتو بۆ جىبەجيڭىرنى پروگرام تىېكۈشىت.

(د) لە ئۆرگانىيىكى (ى.ن.ك) چالاکى بنوينىت.

(ه) ناو و ناوابانگى باشبيت.

(و) پەيوەندى بە هيچ پارت و لايەنلىكى ترى سىاسييەوە نەبىت.

(ز) لانىكەم ھۆشيارى سىاسىسى و نىشتمانىي ھەبىت.

(ح) لە ھەلمەتكانى ھەلبىزاردەن گشتىيەكاندا بەشدارى بکات.

(ط) ئابوونە بىدات.

دوووهەم: پەيوەست بە خالى (ط) لە بىرگەي يەكەمى ئەم ماددهى، ئەنجومەنى سەركىدا ئەندامىيەتى گشتى رىسايىەكى تايىبەت بە بىر و چۈنۈھەتى وەرگىرتىنى ئابوونە دەردەكتە.

مافەكانى ئەندام

ماددهى (١٠)

يەكەم: ئەندام ئەم مافانەي خوارەوە ھەيە:

(أ) هەر ئەندامىيەك مافى ھەيە لەچوارچىۋەي پەيرەوە ناوخۇدا خۆي بۆ ئۆرگانەكانى (ى.ن.ك) بىلەتىت.

(ب) پرسىارو پىشنىيازكردن و رەخنەگىتن لەھەندا ئەندام و ئۆرگانىيىكى (ى.ن.ك)، بەزارەكى ياخود بە نوسىن و لە ھەر بابەتىكى سىاسىسى و رىكخراوەيى دارايىيدا لەرىيگەي ئۆرگانەكانى خۆي و لەچوارچىۋەي (ى.ن.ك) دەبىت.

(ج) ئەندامانە كە سالانىيىكى زۆرە ئەندامن و خزمەتىكى زۆرى (ى.ن.ك) يان كردوو، بەپىنى بەرnamەيەكى دادپەرەنە تايىبەت، دەستەي جىبەجيڭكار دەتوانىن لەرەووی ماددى و مەعنەویيەوە رىزىيان لىن بىرىت.

(د) لە كانى لىپرسىنەوە لە ناو (ى.ن.ك) دا، لە ناوەندى كاروبارى ياسايسى مافى بەرگىرىكىنى لە خۆي ھەيە.

دوووهەم: داواكىرىتەمەوە ئەندامبۇونەوە لە (ى.ن.ك) دا، بە نوسراوەتك دەبىت كە ئاراستەي ئۆرگانى بالا ترى سنورى نىشته جىيۈونى خۆي بکات.

ماددهى (١١)

يەكەم: ئەندام ئەركانە خوارمۇھى ھەيە:
 ا) دلسوزانە بۆ جىيەجىكىدى ئامانچەكانى (ى.ن.ك) تىپكۈشىت.
 ب) يەكىتى رىزەكانى ناو (ى.ن.ك) بپارىزىت.
 ج) دىرى دەستەگەرى و ناواچەگەرى و ھۆزگەرى و گەندەلى بىت.
 د) ھەولى بەرزىزىنەھەي ئاستى ھۆشىيارى، سىياسى و نەتهەمەي خۆى و ھەۋالەكانى بىات.
 ه) نەيىنېكانى (ى.ن.ك) بپارىزىت و راستىيەكانى لى نەشارىتىمۇه.
 و) بەرگرى لەبەرنامە سىياسەتى (ى.ن.ك) و سەرورىيەكانى بىات.
 ز) بەرژەمەندى (ى.ن.ك) بخاتە سەررووی بەرژەمەندى خۆى و بەرژەمەندى گەل و نىشتمان لەسەررووی ھەمۇ
 بەرژەمەندىيەكانىيەوە رابگۈت.
 ح) ھەولبىدات دۆستو لايەنگەر دەنگەر بۆ (ى.ن.ك) پەيدا بىات.
 دوووم: پارىزگارىكىرن لەسەرورى ياساو مافەكانى مەرقۇ ژىنگە بەئەركى خۆى بىانىت.

لەدەستدانى ئەندامىيەتى و سزادان

ماددهى (١٢)

يەكەم: ئەندام لەئەندامىيەتى (ى.ن.ك) دەكەھەيت بەھۆى مردن، واژھىنان، يان دەركىردن.
 دوووم: ناپاكى سىياسى، نىشتمانى و نەتهەمەي.
 سىيەم: كاركردن بۆ پالىوراوى پارتەكانى تر لە كاتى ھەلمەتەكانى ھەلبىزاردەن گشتىيەكاندا.
 چوارمەم: لە دەستدانى ھەر يەكىك لە مەرجەكانى ئەندامىيەتى كە لە ماددهى (٩) نۆدا ھاتوووه.

سزادان و پادداشتىكىردن

ماددهى (١٣)

يەكەم: جۆرەكانى سزادان: سەرنجراكىشان (لفت النظر)، ھۆشدارى (الإنذار)، ھەلپەساردن (الكارختن)، دەركىردن.
 دوووم: ھەر ئەندامىيەك لە جىيەجىكىرىنى ئەركەكانى سەرشانى كەمەتەرخەمى نواند، يان دەستەگەرى و گىرەشىۋىتى ئەنجامدا،
 يان گوفتارو كىدارى بۇوە مايەتىكىدىنى پەبەندىيەكانى (ى.ن.ك) و جەماوەرى (ى.ن.ك) و حزبو لايەنەكان و بەرژەمەندى
 گەل و نىشتمان و (ى.ن.ك) بە ئەندازە و جۆرى كەمەتەرخەمى و سەرپىچىيەكەي بەمشىوه خوارمۇھى سزا دەدرىت:
 ا) سەرنجراكىشان: سزا يەكە به نوسراويىكى فەرمى ئاراستەي ئەندامى سەرپىچىكىر دەكىرىت، تىايىدا سەرنجى رادەكىشىرى
 بۆ ئەو سەرپىچىيەكە ئەنجامىداوه و ھۆكاري سزاکەشى تىادا روون دەكىرىتەوە. ئەم سزا يە لە لايەن دەقەرى قەزا
 (مەلبەند) و سەركردىيەتى ھەرىمەكان (پارىزگاو ئىدارە ھاوشىۋەكان)، لە سنورى چالاکى خۆياندا دەرىيەكەن كە
 كارىگەرى دەبىت لەسەر كاندىد كردى ئەو ئەندامە بۆ ھەر پلە و پايهيەكى حزبى و حکومى.
 ب) ھۆشدارى (الإنذار): سزا يەكە به نوسراويىكى فەرمى ئاراستەي ئەندامى سەرپىچىكىر دەكىرىت تىايىدا جۆرى
 سەرپىچىيەكە رۇون دەكىرىتەوە و ھۆكاري سزاکەشى دىيارى دەكىرىت. ئەم سزا يە لە كاتەدا دەبىت كە ئەندامىيەك
 پىشتر بە (سەرنجراكىشان) سزا درابىت و بەرمەۋام بوبىت لەسەر سەرپىچىكىر دەقەرى قەزا (مەلبەند) و
 سەركردىيەتى ھەرىمەكان (پارىزگاو ئىدارە ھاوشىۋەكان) دەتوانى بە رىڭارەكانى ئەم بىرگەيە كاررايىيەكانى سزادان
 جىيەجن بىكەن. ئەم سزا يە دەبىتە ھۆى بىرىنى ھەمۇ ھاوكارىيەكى ماددى و مەعنەوى ئەندامى سەرپىچىكىر كە
 ماوەي سزادانەكەي لە (٦) مانگ كەمتر و لە (٣) مانگ زياڭ نەبىت، كارىگەريشى دەبىت لەسەر كاندىد كردى ئەو
 ئەندامە بۆ ھەر پلە و پايهيەكى حزبى و حکومى.
 ج) ھەلپەساردن: سزا يەكە به فەرمى دەردەكىرىت و وىنەي دەدرىت بە ئەندامى سزادراو. ئەم سزا يە ئەنجومەنلى
 سەركردىيەتى گشتى دەرىيەكەت لەسەر پىشنىيازى سەركردىيەتى ھەرىمەكان (پارىزگاو ئىدارە ھاوشىۋەكان) كە

ههلىپه ساردن بـ مـاوهـى كـهـمـتر نـهـبـيـتـ لـهـ (ـ3ـ) سـنـ مـانـگـ وـ زـيـاتـرـ نـهـبـيـتـ لـهـ (ـ6ـ) مـانـگـ. سـزاـىـ هـهـلىـپـهـ سـارـدـنـ دـهـبـيـتـهـ هـوـىـ رـاـگـرـتـنـىـ هـهـمـوـ هـاـوـكـارـيـيـهـ كـىـ مـادـدـىـ وـ مـهـعـنـهـوـ ئـهـنـدـامـهـ كـهـ حـيـزـبـ پـيـىـ بـهـخـشـيـوـهـ بـهـ درـيـزـايـيـ مـاـوهـىـ سـزاـكـهـ هـهـروـهـهـاـ دـهـبـيـتـهـ هـوـىـ لـهـدـهـسـتـدـانـىـ كـوـىـ ئـهـنـدـامـهـ كـهـ بـنـچـيـنـهـ بـهـزـكـرـدـنـهـوـهـىـ پـلـهـكـانـىـ رـيـكـخـسـتـنـ بـهـپـيـىـ سـيـسـتـهـمـىـ پـلـهـبـهـنـدـىـ كـهـ لـهـ ئـهـنـجـوـمـهـنـىـ سـهـرـكـرـدـاـيـهـتـىـ گـشـتـيـيـهـوـهـ بـهـپـيـىـ رـيـسـاـيـهـكـىـ تـايـيـهـتـىـ دـيـارـيـ دـهـكـرـىـ سـيـيـهـمـ:ـ لـهـ كـاتـىـ بـهـرـدـوـامـبـوـونـىـ ئـهـنـدـامـ لـهـ ئـهـنـجـاـمـدـانـىـ پـيـشـيـلـاـكـارـيـيـانـهـىـ بـهـهـؤـيـمـوـهـ سـزاـدـراـوـهـ وـاتـهـ سـهـرـنـجـراـكـيـشـانـ هـوـشـدـارـىـ (ـالـإـنـذـارـ)ـ وـ هـهـلىـپـهـ سـارـدـنـىـ وـهـرـگـرـتـبـيـتـ بـهـپـيـىـ قـهـبـارـهـىـ پـيـشـيـلـاـكـارـيـيـهـكـهـىـ بـهـمـشـيـوـهـىـ خـوارـهـوـهـ پـلـهـكـهـىـ دـادـهـگـيرـيـتـ:

أ) ئـهـنـدـامـ وـ ئـهـنـدـامـىـ كـارـاـوـ ئـهـنـدـامـىـ بـالـاـ بـرـيـارـىـ پـلـهـدـاـگـرـتـنـيـانـ لـهـ دـهـسـهـلـاـتـىـ سـهـرـكـرـدـاـيـهـتـىـ پـارـىـزـگـاـوـ ئـيـدارـهـ هـاـوـشـيـوـهـكـانـ دـاـيـهـ.

بـ ئـهـنـدـامـ وـ ئـهـنـدـامـىـ كـارـاـ وـ ئـهـنـدـامـىـ بـالـاـ بـرـيـارـىـ پـلـهـدـاـگـرـتـنـيـانـ لـهـ دـهـسـهـلـاـتـىـ سـهـرـكـرـدـاـيـهـتـىـ هـهـرـيـمـهـكـانـ (ـپـارـىـزـگـاـوـ ئـيـدارـهـ هـاـوـشـيـوـهـكـانـ)ـ دـاـيـهـ.

جـ)ـ پـلـهـدـاـگـرـتـنـىـ ئـهـنـدـامـانـىـ نـاـوهـنـدـىـ كـارـوـبـارـهـكـانـ،ـ ئـهـنـدـامـانـىـ مـهـكـتـهـبـهـكـانـ وـ پـلـهـ هـاـوـشـيـوـهـكـانـيـانـ،ـ تـاـ ئـاسـتـىـ ئـهـنـجـوـمـهـنـىـ سـهـرـكـرـدـاـيـهـتـىـ گـشـتـىـ،ـ لـهـ دـهـسـهـلـاـتـىـ ئـهـنـجـوـمـهـنـىـ سـهـرـكـرـدـاـيـهـتـىـ گـشـتـيـاـيـهـ.

چـوارـهـمـ:ـ دـهـرـكـرـدـنـ:

ئـهـنـدـامـ لـهـبـهـرـ ئـهـمـ هـوـكـارـانـهـىـ خـوارـهـوـهـ دـهـرـدـهـكـرـيـتـ:

أ)ـ كـارـكـرـدـنـ دـزـ بـهـ بـهـرـژـهـوـهـنـدـيـيـهـ بـالـاـكـانـىـ گـهـلـوـ نـيـشـتـمـانـ.

بـ)ـ كـارـكـرـدـنـ دـزـ بـهـ سـيـاسـهـتـىـ (ـيـ.ـنـ.ـكـ)ـ وـ هـمـوـلـدانـ بـقـ تـيـكـدـانـىـ رـيـزـهـكـانـ.

جـ)ـ بـهـكـارـهـيـتـنـانـىـ پـوـسـتـهـ حـزـبـيـيـهـكـهـىـ بـقـ بـهـرـژـهـوـهـنـدـيـيـهـكـانـىـ (ـيـ.ـنـ.ـكـ).

دـ)ـ بـهـرـژـهـوـهـنـدـىـ تـايـيـهـتـىـ خـوـىـ بـخـاتـهـ سـهـرـوـوـىـ بـهـرـژـهـوـهـنـدـيـيـهـكـانـىـ (ـيـ.ـنـ.ـكـ).

هـ)ـ درـكـانـدـنـىـ نـهـيـنـيـيـهـكـانـىـ (ـيـ.ـنـ.ـكـ).

وـ)ـ كـارـكـرـدـنـ دـزـ بـهـ پـالـيـورـاـوانـ وـ بـهـرـنـامـهـ (ـيـ.ـنـ.ـكـ)ـ لـهـكـاتـىـ هـهـلـمـهـتـهـكـانـىـ هـهـلـبـزـارـدـنـداـ.

زـ)ـ لـهـپـيـرـهـوـ وـ پـرـوـگـرـامـ (ـيـ.ـنـ.ـكـ)ـ لـابـدـاتـ.

حـ)ـ هـهـرـ ئـهـنـدـامـيـكـ لـهـهـرـ پـلـهـيـهـكـداـ بـيـتـ تـاوـانـىـ كـوـشـتـنـىـ بـهـ ئـهـنـقـهـسـتـوـ ئـاـبـرـوـبـهـرـىـ (ـجـريـمةـ مـخـلـةـ بـالـشـرـفـ)ـ اـيـ سـهـلـمـيـنـراـوـ بـهـبـرـيـارـيـكـ دـادـگـايـ ئـهـنـجـامـ دـابـيـتـ مـافـيـ ئـهـنـدـامـيـهـتـىـ لـهـ دـهـسـتـهـدـدـاتـ.

طـ)ـ هـهـرـ ئـهـنـدـامـيـكـ پـلـهـيـهـكـىـ حـزـبـ هـهـبـوـبـيـتـ وـ فـهـرـمـانـىـ دـهـرـكـرـدـنـىـ بـقـ دـهـرـچـوـوـبـيـتـ دـوـاـيـ وـهـرـگـرـتـنـهـوـهـىـ بـهـ ئـهـنـدـامـ،ـ دـهـبـيـتـ سـهـرـجـهـمـ پـلـهـكـانـىـ رـيـكـخـسـتـنـ لـهـ سـهـرـهـتـاـوـهـ بـبـرـيـتـمـوـهـ.

مـادـدـهـيـ (ـ1ـ4ـ)

بـرـيـارـىـ دـهـرـكـرـدـنـ لـهـدـهـسـتـهـيـ جـيـبـهـجـيـكـارـمـوـ دـهـرـدـهـچـيـتـ،ـ دـوـاـيـ خـسـتـنـهـرـوـوـىـ بـهـلـكـهـوـ پـاسـاـوـهـكـانـ،ـ لـهـلـاـيـهـنـ ئـهـنـجـوـمـهـنـىـ سـهـرـكـرـدـاـيـهـتـىـ گـشـتـىـ پـهـسـنـدـ دـهـكـرـيـتـ وـ سـهـرـوـكـ /ـسـكـرـتـيرـىـ حـزـبـ وـاـژـوـىـ كـوتـايـيـشـ لـهـ ئـهـنـجـوـمـهـنـىـ سـهـرـكـرـدـاـيـهـتـىـ گـشـتـىـ دـهـرـدـهـچـيـتـ.

مـادـدـهـيـ (ـ1ـ5ـ)

يـهـكـهـمـ:ـ ئـهـگـهـرـ ئـهـنـدـامـ سـزـادـانـهـكـهـىـ بـهـلاـوـهـ رـمـواـنـهـبـوـوـ،ـ مـافـيـ تـيـهـهـلـچـوـونـهـوـهـىـ (ـاسـتـئـنـافـ)ـ لـهـ رـيـگـاـيـ ئـوـرـگـانـهـكـانـىـ خـوـيـهـوـهـهـيـهـ لـهـ بـهـرـدـمـ نـاـوهـنـدـىـ كـارـوـبـارـىـ يـاسـاـيـيـ وـ كـۆـمـسـيـوـنـىـ سـكـالـاـ وـ مـافـيـ مـرـقـشـ،ـ بـرـيـارـىـ كـۆـتـايـيـشـ لـهـ ئـهـنـجـوـمـهـنـىـ سـهـرـكـرـدـاـيـهـتـىـ گـشـتـىـ دـهـرـدـهـچـيـتـ.

دوـوـمـ:ـ هـهـرـ ئـهـنـدـامـيـكـ كـهـ پـيـشـتـرـ واـزـىـ لـهـ (ـيـ.ـنـ.ـكـ)ـ هـيـنـابـيـتـ يـانـ مـافـيـ ئـهـنـدـامـيـهـتـىـ لـهـدـهـسـتـ دـابـيـتـ،ـ جـگـهـ لـهـوـانـهـيـ تـاوـانـىـ ئـاـبـرـوـبـهـرـانـهـنـ (ـالمـخـلـةـ بـالـشـرـفـ)ـ يـانـ ئـهـنـجـامـ دـابـيـتـ،ـ مـافـيـ دـاـواـكـرـدـنـهـوـهـىـ ئـهـنـدـامـيـهـتـيـانـ هـهـيـهـ.

مـادـدـهـيـ (ـ1ـ6ـ)

بـهـپـيـىـ رـيـسـاـيـهـكـىـ تـايـيـهـتـ بـهـ پـادـداـشـتـ كـهـ لـهـ ئـهـنـجـوـمـهـنـىـ سـهـرـكـرـدـاـيـهـتـىـ گـشـتـيـيـهـوـهـ لـهـ مـاـوهـىـ سـنـ مـانـگـ دـوـاـيـ كـوـنـگـرـهـ دـهـرـدـهـچـيـتـ،ـ ئـهـنـدـامـانـ وـ كـادـيرـانـىـ (ـيـ.ـنـ.ـكـ)ـ لـهـ سـهـرـجـهـمـ ئـوـرـگـانـهـ بـهـ جـيـاـواـزـهـكـانـ بـنـكـهـيـيـ بـنـ يـاخـودـ بـالـاـ،ـ لـهـ روـوهـكـانـىـ مـادـدـىـ وـ مـهـعـنـهـوـيـيـهـوـهـ پـادـداـشـتـ دـهـكـرـيـنـ ئـهـگـهـرـ ئـهـنـدـامـ يـانـ كـادـيرـ يـاخـودـ ئـهـنـدـامـىـ ئـوـرـگـانـىـ بـالـاـ (ـئـهـنـجـوـمـهـنـىـ سـهـرـكـرـدـاـيـهـتـىـ گـشـتـىـ).

دەستەی باalla، دەستەی سەرۆکایەتى، ناوهنەدەكانى كاروبار، ئەنجومەنى سەركەدايەتى ھەرىمەكان، مەكتەبەكان و سەرچەم ئۆرگانەكانى ترا؛

- ا) له جييهجيکردنى کار و ئەرك و چالاکييەكانى خۆى کارا بۇو.

ب) رىيژە خالله پاشەكمەوتکراوهەكانى بگاتە ئاستى پادداشت و خەلاتكىردن.

ج) توانى داهىتىن و بهەرمەندىيەكى جىاواز بنويتن كە له قازانچى گشتى كۆمەلەنى خەلکدا بىت.

د) لهو خول ياخود خويىندىنگە و قوتابخانە و پەيمانگاو زانكۈيانە بەشدارى تىدا دەكتە توانى پلهى يەكەم ياخود دوومم ياخود سىيەم بەهدىست بىتنى.

ه) بېيتە هۆكارىيەك بۇ چارەسەركردنى كىشە و قەيرانىيەكى ئالۆزى كەلەكەبۇوى كۆمەلایەتنى.

و) توانى بەھلەكە له ماوەسى سالىيەكدا هەزار ئەندام ياخود دەنگەدر بۇ (ى.ن.ك.) رېكىخات.

زا) ھەر خالىيەكى تر كە له چوارچىيەمى رىيساي خەلات و پادداشتى ئەنجومەنى سەركردايەتنى گشتى بخريتەررو.

کادر

مدادهی (۱۷)

يەکەم: کادیر ئەو ئەندامە حزبیەیە کە ئەرک ياخود لىپرسراویەتى ئۆرگانىك دەگرىتىھ ئەستۆ.
دۇووم: مەرجەھكانى بۇون بە کادیر:

- ۱) خاوه‌نی که سایه‌تییه‌کی کۆمەلایه‌تی و جەماوەری بیت.

ب) ناو ناوابانگی باش بیت.

ج) یەکیاک له پله‌کانی ریکخستنی بەسەرکەوتتەوی بربیت، خۆشەویستى ناو ریکخستن و جەماوەر بیت.

د) ئاسۆی بېرکردنەوە فراوان بیت تو خاوه‌نی بۆچۈونى خۆی بیت سەبارەت بەھەر بابەت تو روداویکى كتوپىرى (ناكاو) ناچەيى.

ه) توانای سازکردنی كۆرۈ سەینارى ھەبیت.

و) دەرچۈوی پەيمانگای كادیران بیت.

ز) لەكاتى سەركەوتندا لەخۆى بايى نەبیت تو لەشكىستدا بەورەو خۇراغىر بیت لەئاست پروپاگەندەي ناحەزان و دوزمناندا.

سېيىم: ئەركەكانى كادير:

سیپیم: ئەركەكانى كادىر:

- ۱) دلسوزانه خهبات بکات بو هینانه‌دی ئامانچه‌کانی (ى.ن.ك).
 ۲) پاریزگاری له يەکیتى ناو (ى.ن.ك) و نھینیبەکان بکات.
 ۳) بەردموام هەولى بەرزکردنەوە ئاستى روشنبىرى خۆى بەات.
 ۴) بويرانه روپەروى ديارده دزييەکان بېتىھەو بەتايىھەتى دياردەکانى بالباليين دەستەگەری، ناوجەگەری، هۆزگەری، تاكپەرسى، گەندەللى و ھەر دياردەمەكى تر كە زيان بە بەرژەوندىيە بالاکانى كوردىستان و (ى.ن.ك) بگەينىت.
 ۵) لەسنورى چالاکى خۆيدا پەيوەندىيەكى توندوتۇقل لەگەل سەرجمەم چىن و توپىزەکان و رىكخراوەکانى كۆممەلگەي مەدەنى دروست بکاتو هەولى هینانه‌دی ئامانچو داواكارىيەکان بەات و پاریزگارى لە بەرژەوندىيەکانىان بکات.
 ۶) دىز لەباساوه سەرجمەم سەكانتى بىگىت.

ز) کارکردن بۆ بەرجەستەکردنی گیانی برایه‌تى و پیکه‌وه ژیان و رەخساندنی کەشیکی ئارام و ئاشته‌وايی لهنیوان سەرەمم بارتە هەنە سیاسیسەکان و تاک بەتاک، كۆمەلگەی، كودستان.

- ح) کارکردن بـو دروستکردن و جواندنی رای گشتنی لهبه رژه و هندی ستراتیژو ئامانجه کانی (ئ.ن.ك) دا. ط) ئاماده‌ی کارکردن بـت لههـر شوینـک کـه (ئ.ن.ك) بـیوـبـیـتـی بـیـتـو دـاوـای لـبـکـات.

جواب ممکن: کانی کادر:

- أ) همان ئەم ماقانەن كەپەيرەوی ناوخۆي پەسندكراوى كۆنگرهى (٤) چوارى (ى.ن.ك) بۇ ھەر ئەندامىتى (ى.ن.ك) دىاريكتىرىدۇوه، وېزاي پېدانى موجەيەكى دىاريكتارلى شايسىتە بەئەركى كادىرى تەرخان (المترغ)..

ب) مافى يەكسان بۇ سەرجەم كادىران دابىن بىرىت لەسەر ئاستەكانى جوگرافى و ئۆرگانەكان بەتايبەتى لەخولەكانى پىيگەياندىن و گرفتهكانى نەخۆشى لەناومۇمۇ دەرمەوهى ولات.

بهشی سییمه

کونگره، کونگره ناتاسایی، پلینوم

کونگره

مادده‌ی (۱۸)

کونگره بالاترین ئورگان و دەستەلاتى (ى.ن.ك) لە. هەر سى سال جاریک دەبەسترىت.

مادده‌ی (۱۹)

يەكەم: نابىت، لە هيچ بارىكدا، كۆي گشتى ئەندامانى كونگره لە (۷۵۰) ئەندام تىپەر بکات. ئەندامانى كونگره پىكدىن لە:

- أ) ئەندامانى دەستەي دامەزريتەر، بن هەلبىزاردەن ئەندامى كونگره دەبن.
- ب) ئەندامانى ئەنجومەنى سەركىرىدەتى گشتى (۱۲۱ ئەندام)، بن هەلبىزاردەن ئەندامى كونگره دەبن.

دوووم: نويىنەرانى رېخىستان و سەركىرىدەتى هەرىمەكان و ناوهندەكانى كاروبار و مەكتەب و سەرجمەن ئورگانەكانى دىكەي (ى.ن.ك) بە هەلبىزاردەن دەبىت، بەپى ئەو رېزەيەي بە هەماھەنگى ئەنجومەنى سەركىرىدەتى گشتى و ناوهندى ئامار و راپرسى و هەلبىزاردەن: بۇيان دىيارى دەكريت.

مادده‌ی (۲۰)

يەكەم: كۆمىسيونىك بەناوى كۆمىسيونى بالا ئامادەكارى كونگره بە بېيارى ئەنجومەنى سەركىرىدەتى گشتى پىكىدەھىيندەت.

دوووم: ئەندامانى كۆمىسيونى بالا ئامادەكارى كونگره، دواي دىاريكردنى ژمارەيان لە ئەنجومەنى سەركىرىدەتى گشتى، مافى خۇپالاوتنيان بۇ ئەنجومەنى سەركىرىدەتى گشتى نابىن.

سېيىھم: شەش مانگ بەر لە كونگره، كۆمىسيونى بالا ئامادەكار، بە ھاوكارى ناوهندى ئامار و راپرسى و هەلبىزاردەن و ناوهندى كاروبارى ياسايى، ئامادەي رېكار و ميكانيزمەكانى پىويسىت دەكات بۇ كونگره.

چوارم: بە ئامادەبۈونى (۶۰۱) ئەندام لە كۆي (۷۵۰) ئەندام كونگره رەوايى بەستن وەردەگرى.

مادده‌ی (۲۱)

يەكەم: كۆمىسيونى بالا ئامادەكارى كونگره تۆمارى سەرتايى ئەندامانى كونگره ئامادە دەكات و (۳۰) سى رۆز پىش كونگره بلاۋى دەكاتەوه.

دوووم: دواي بلاوكىرنەوەي تۆمارى سەرتايى ئەندامانى كونگره، هەر ئەندامىكى (ى.ن.ك) تانەي لە تۆمارى سەرتايى ئەندامانى كونگره ھەبۇو، لە ماوهى (۷) رۆزدا پىشكەشى دەكات.

سېيىھم: تانەكان ئاراستەي ناوهندى كاروبارى ياسايى دەكريت، كە لەماوهى (۲) سى رۆزدا پىويسىتە بېيار لە تانەكان بداتو يەكلاييان بکاتەوه.

چوارم: پەيوەست بە بىرگەي سېيىھى ئەم ماددهى، بېيارى ناوهندى كاروبارى ياسايى يەكلاكەرەمەيە و پلهى كۆتايى وەردەگرىت و پىويسىتە جىيەجن بىكريت.

پىنچەم: پاش تىپەرپۈونى ئەم ماوهى لە بىرگەي دووومى ئەم ماددهىدا هاتووە. دواي يەكلابۇونەوەي تانەكان لە ناوهندى كاروبارى ياسايى، كۆمىسيونى بالا ئامادەكارى كونگره، پىش (۱۵) پازدە رۆز لە وادى دىاريكرارو بۇ بەستنى كونگره، تۆمارى كۆتايى ئەندامانى كونگره بلاۋ دەكاتەوه.

مادده‌ی (۲۲)

يەكەم: لە بەر هەر ھۆيەك، كونگره لە كاتى خۆي نەكرا بېبەسترىت، تەنها پلینوم دەتوانىت بۇ ماوهى (۶-۳) سى تا شەش مانگ و تەنبا بۇ (۱) يەكجار كونگره دوا بخات. لە كاتى نەبەستنى كونگره لەو ماوهىدا ئەنجومەنى سەركىرىدەتى گشتى و دەستەي سەرۋاكايەتى (سەرۋاك/اسكرتىرى و لېپرسراوى مەلەفەكان) و دەستەي جىيەجيڭكار رەواييان نامىنن و هەلدەمەشىنەوه.

دوووم: ئەگەر دۆخە ناوخۇيى و سیاسىيەكان رېگرن بۇون لە جىبەجىبۇونى بېرىگەي يەكەمى ئەم ماددىيە، تەنبا بۇ ماوهى (٦٠) شەست رۆز دەستەيەكى (٥) پىنج كەسى كاروبارى (ى.ن.ك) بەشىوهى كار بەرىتكىدەن؛ تا بەستنى كۆنگرە بەرىۋە دەبىت.

دەستەكە پىكىدى لە:

(أ) سەرۆكى دەستەي پاراستنى (ى.ن.ك.)

(ب) سەرۆك/اسكرتيرى حزب

(ج) سكرتيرى ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتى.

(د) لىپرسراوى ناوهندى كاروبارى رېكخىستن و هەرىمەكان و دىراسات و توپىزىنەوهى ستراتىزى.

(ه) لىپرسراوى ناوهندى هەلبىزادەن و ئامار و راپرسى،

ماددىي (٢٣)

كۆنگرە بېرىار لەسەر هەر ئۆرگانىكى بالا بىدات، لە ماوهى سى مانگدا پىكىدەھېندرى و ستافەكەي بە هەلبىزادەن دەبىت بەپىشى ئەو رېكارانەي كە لە ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتىدا دىيارى دەكرىن.

ئەركو دەسەلاتەكانى كۆنگرە

ماددىي (٢٤)

يەكەم: ئەركو دەسەلاتەكانى كۆنگرە برىتىن لە:

(أ) هەلبىزادەن (١٢١) سەدو بىست و يەك ئەندام بۇ ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتى.

(ب) هەلسەنگاندىن و پەسندىرىنى راپورتى گشتى سەرۆك/اسكرتيرى حزب.

(ج) هەلسەنگاندىن سىاسەتى (ى.ن.ك) لە نىوان دوو كۆنگرەو بېرىاردان لەسەر سىاسەتى نوى بۇ چەسپاندىن رېبازى (ى.ن.ك) و هەلسەنگاندىن سىاسەتە پىادەكراوهەكان لە هەرىمە كوردىستان و عىراقى فىدرال و جىهان.

(د) پەسندىرىنى راپورت و بېرىاردان لە كۆنگرەدا بە زۆرەنەي سادەيى دەنگى ئامادەبۇوان دەبىت.

(ه) تاوتىكىدىنى ئەو پرس و بابهاتانەي كە كۆنگرە بە پىويىستى دەزانىت بېرىاريان لەسەر بىدات.

(و) بېرىاردان لەسەر سکالا و پىشىيازە پىشكەشكراوهەكان.

(ز) هەلبىزادەن لېژنەيەك لە لايەن كۆنگرەو بۇ نوسىينەوەو هەلەچنى و دارشتنەوەي پەيرەو و پروگرامى ناوخۇ كە لەلايەن كۆنگرەو بەسند بىرى.

(ح) رادەستكىرىدىنى سەرچەم بەلكەنامەو تۆمارەكانى كۆنگرە بى دەستكاريىرىدەن، لە لايەن لېژنەي سەرپەرشتىيارەو بۇ ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتى هەلبىزىدرارو.

دوووم: هەلبىزادەنى ئەندامانى ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتى بە تاك و يەك لىستى كراوه و يەك بازنه دەبىت. دەبن ئەندامى دەنگەدرى كۆنگرە: دەنگەكانى خۆي دابەشى سەرچەم ناوجە جوگرافىيە جىاوازەكانى كوردىستان بىكەت.

سېيىھەم: كۆنگرە بەپىشى دەنگەيەنانى (ى.ن.ك) لە دوايىن هەلبىزادەنەكاندا، كۆتا بۇ ئىزىدى، فەيلى، تۈركەمن، مەسيحى، عەرب، شەبەك، كاكەيى و سەرچەم نەتمەوە پىكھاتەو ئايىنەكانى ترى كوردىستان لە بەركەوتى پارىزگاكان؛ بۇ ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتى مسوڭەر دەكەت.

چوارم: دەركىرىدىنى راگەياندىنى كۆتاينى لە لايەن لېژنەي سەرپەرشتىكىرىدىنى كۆنگرە.

كۆنگرە نائاسايى

ماددىي (٢٥)

يەكەم: كۆنگرەي نا ئاسايى لەو كاتەدا دەبەسترىت، كە قەيرانىڭ يان رووداۋىكى گىرنگ دىتە پىشەوە، كە كارىگەي لەسەر ئائينىدى گەلى كوردىستان و (ى.ن.ك) دەبىت.

دوووم: لەسەر داواو بېرىارى (٤/٤) ئەندامانى ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتى كۆنگرەي نائاسايى دەبەسترىت.

سېيىھەم: لانىكەم مانگىڭ يېش بەستنى كۆنگرەي نا ئاسايى، كاتى بەستنى دىيارى دەكىرتىت.

کۆبۈونەوە فراوان (پلینوم)

ماددهى (۲۶)

يەكەم: بە مەبەستى پىداقچۇنەوە كاروبارەكانى (ى.ن.ك) و وەرگرتنى بىرورى ازۇرتىن ژمارەئ ئەندامان، پلینوم دەبەسترىت.

دۇوەم: لەسەر داواو بىريارى (۳/۲) ئەندامانى ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتى پلینوم دەبەسترىت.

سېيھەم: ئەندامانى پلینوم پىكدىن لە ئەندامانى ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتى، ئەندامانى ناوهندەكان، ئەندامانى كاروبار، ئەندامانى مەكتەب و ئەندامانى ئەنجومەكان (ئەنجومەنى هەرىمەكان (ئەنجومەنى سەركىدايەتى پارىزگاو ئىدارە هاوشىۋەكان).

چوارەم: دەسەلاتى گۆپىنى پرۇڭرام و پەيرەو نىيە.

پىنچەم: دەتوانىت (۱۰٪) ئەندامانى ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتى بگۇرۇت بەپىي ئەو رېكارانە لە ناو پلینوم دەستنىشان دەكرىن.

بەشی چوارم ئەنجومەنی سەرکردایەتى گشتى

پىكھاتەي ئەنجومەن

ماددهى (٢٧)

يەكەم: ئەنجومەنی سەرکردایەتى گشتى پىكىدىت لە (١٢١) سەدو بىست و يەك ئەندام كە لە كۆنگرە هەلەبزىردىن.
دۇووم: هەلبزاردىنى ئەندامانى ئەنجومەنی سەرکردایەتى گشتى لەسەر بىنچىنەي بەركەوتو دابەشبوونى جوگرافىيەتىنەمەكەن (پارىزگاۋ ئىدارە ھاوشىۋەكان)، بە رەقاوکردىنى تواناوا لىهاتووبى، دەبىت.

سېيەم: هەلبزاردىنى ئەندامانى ئەنجومەنی سەرکردایەتى گشتى، لە كۆنگرەي چوارم، بە تاك و يەك لىستى كراوه دەبىت
لەسەر بىنچىنەي پىيورى رېزەي دەنگەيىنانى (ى.ن.ك) لە هەلبزاردىنە گشتىيەكانى عىراق كە لە (٢٠١٤/٤/٣٠) ئەنجام درا.
چوارم: هەلبزاردىنى ئەندامانى ئەنجومەنی سەرکردایەتى گشتى لە ناو كۆنگرە بە يەك بازنه دەبىت، بە مەرجىئەك بەركەوتى
سەرچەم ناواچە جوگرافىيەكان بەپىتى بىرگەي (دۇووم و سېيەم)سى ئەم ماددهىيە دىيارى بىرى.

پىنچەم: ئەو پارىزگايانەي بەركەوتى نويىنرايان بىغانە (٢٧) بىستو حەوت ئەندامى ئەنجومەنی سەرکردایەتى گشتى.
دەبن لە پىشكى خۆيان بە رېزەي (٨٪) بېھىشىنە ئەو پارىزگايانەي رېزەمەكى كەمى ئەندامانيان بەردىكەمەن لە هەرىمە
ناواچە كوردىستانىيەكان.

شەشەم: ئەنجومەنی سەرکردایەتى گشتى لە نىۋ ئەندامەكانى و لە يەكەم دانىشتىندا، دواى كۆنگرە، سكىرتىرييەك و جىڭرىيەك و
برىاردارىيەك، بە دەنكىدانى نەيىنى راستەخۆ، بە زۆرىنەي رەھاى دەنگ هەلەبزىرېتتى.

حەوتەم: نابىت رېزەي ژن لە ئەنجومەنی سەرکردایەتى گشتى دا (٥٪) كەمتر بىت.

ھەشتمەم: نابىت تەمەننى سكىرتىرى ئەنجومەنی سەرکردایەتى گشتى لە (٤٠) سال كەمتر بىت.

نۆيەم: ئەندامانى سكىرتارىيەتى ئەنجومەنی سەرکردایەتى گشتى دەبىت كاتى خۆيان بۇ كارى ئەنجومەن تەرخان (تفرغ)
بىكەن.

دەيىم: دواى كۆنگرە، بە تەمەنتىرىن ئەندامى هەلبزىرداوى ئەنجومەنی سەرکردایەتى گشتى، لەسەر دواى لىپرسراوى
لىژنەي سەرپەرشتىيارى كۆنگرە، دواى يەكەمین دانىشتى ئەنجومەنی سەرکردایەتى گشتى دەكەت لە ماوهى (٣-٥) رۆژ.

مەرجەكانى ئەندامى ئەنجومەنی سەرکردایەتى گشتى

ماددهى (٢٨)

يەكەم: تەمەنلى لە (٣٠) سى سال كەمتر نەبىت.

دۇووم: لە ئاستىيەكى ھۆشىيارى و سىياسى سەرکەوتتەن دەنگەن بىت.

سېيەم: لازىكەم (٧) سال كارى لە ئۆرگانەكاندا كردىتتى.

چوارم: ناپاڭى نىشتمانىي و نەتەوھىي نەكردىتتى.

پىنچەم: مەرجەكانى ترى ئەندامىيەتى تىيدابىتتى.

ماددهى (٢٩)

يەكەم: ئەو ئەندامانەي دەيانەۋىت خۆيان بۇ ئەندامىيەتى ئەنجومەنی سەرکردایەتى گشتى بېالىيون، پىيويستە پوختهى
كەسيتى (CV)-سى خۆيان پىشكەش بە ناوهندى كاروبارى ئامارو راپرسو هەلبزاردەن بىكەن.

دۇووم: دەرگاى خۇپالاوتىن بۇ ئەنجومەنی سەرکردایەتى گشتى (١٥) رۆژ پىش دەستپېيكىرىنى كۆنگرە دادەخرىتتى.

سېيەم: پاش كۆتاپىيەتلى ماوەي خۇپالاوتىن، كۆميسىيۇنى بالا ئامادەكارى كۆنگرە ناوهكان رادەگەيەنىتتى، دواى ئەممە هىچ
كەسيتى تر بۇيى ناۋى دىكە زىياد بىكەت.

يەكەم: ئەنجومەنى سەركەردايەتى گشتى ئەم دەسەلاتانە خوارەوەي ھەيە:
أ) بەرزىرىن دەسەلاتە لە نىوان دوو كۆنگەدا.

ب) بەرپرسە لە بەدواجاچونى بىريارو راسپارده كانى كۆنگرمە

ج) دارېشتنى سياصەتى گشتى لەسەر ئاستى ناوخۆيى و دەرهەكى،

د) پەرەپىدانى پەيوەندىيەكانى (ى.ن.ك) لەگەل لايەنەكانى تر،

ه) هەلسەنگاندىن و ھەمواركەرن و پەسندىكەرنى جىيەجيڭىرىنى ستراتيژو پلانى سياصى ماوه كورتۇ درېڭىخايەن كە لەلاين دەستە سەرۋاكايەتى و دەستە جىيەجيڭكارەوە پىشكەشى ئەنجومەنى سەركەردايەتى گشتى دەكىرى،

و) چاودىرىكەرنى ئىشوكارى ئۆرگانەكان،

ز) دەركەرنى رىياسى تايىبەت بۆ چۈنۈھەتى رېكخىستنى كاروبارەكانى ناوخۆي (ى.ن.ك) لەسەر ھەموو ئاستو ئۆرگانىكىدا،

ح) پېداچونەوە ھەمواركەرنەوە پەيرەوى ناوخۆي (ى.ن.ك) و ئامادەكەرنى بۆ كۆنگەمى پىتىجەم،

دووچەم: دەبن ھەر (٤٥) چىل و پىتىج رۆز (يەك مانگ و نىو) جارىك دانىشتنى ئاسايى خۆي ئەنجام بىدات.

سىيەم: ئەو رىياسىانە ئەنجومەنى سەركەردايەتى گشتى دەريان دەكەت، پابەندى بۆ سەرجەم ئاستو ئۆرگانەكان ھەيە دەبىت جىيەجن بىكىن (وجوب التفيد).

چوارچەم: جىڭ لە سكىرتىرى ئەنجومەنى سەركەردايەتى گشتى، لە دانىشتنى دووچەم خۆيدا لە ماوهى (١٥) پازىدە رۆز، دواي دانىشتنى يەكەم، سەرۋوكى حزب و دەستە سەرۋاكايەتى/ناوهندى كارگىرى، لەنیو ئەندامانى ئەنجومەنى سەركەردايەتى گشتى ھەلدەبىزىرىدىن.

پىتىجەم: لە بەشى دووچەم ھەمان دانىشتنى بىرگەي (چوارچەم)سى ئەم ماددهى، ئەنجومەنى سەركەردايەتى گشتى سەرۋوكى دەستە پاراستنى قەوارە (ى.ن.ك) ئەنجومەنى بالاى دانىيان لە ناو ياخود دەرەوەي ئەندامانى ئەنجومەنى سەركەردايەتى گشتى ھەلدەبىزىرى.

شەشەم: پەيرەوى كار بۆ خۆي دادەنیت بەمەرجىك لېكىدەن بەنەجەل پەيرەوى ناوخۆي (ى.ن.ك).

ھەوتەم: ئەندامانى ناوهندى كاروبار، ئەندامانى كاروبارو ئەندامانى مەكتەبەكان بەبن پەسندىكەرنى ئەنجومەنى سەركەردايەتى گشتى فەرمانى كارگىرى و دەستبەكاربۇونىيان بۆ دەرناچىت.

ھەشتمەم: دواي خىتنەررووی ھۆكارو بەلگەكان، بە زۆرىنەي دەنگ، دەتوانى لە كاتى پىويستدا ھەر ئەندامىكى بىرگەي ھەوتەمى ئەم ماددهى ھەلپەسېرىت، ياخود لە كارى بىخات.

نۆيەم: لەسەر دواي لانىكەم (٢١) بىستو يەك ئەندامى ئەنجومەنى سەركەردايەتى گشتى، ئەندام و لېپرسراوى ھەر ئۆرگانىكى حزبى و حکومى و پەرلەمان (بەركەوتى يەكىتى)، بە مەبەستى لېپرسىنەوە و لېپېچىنەوە باڭھەيىشت دەكەت.

دەيمەم: ئەو رېككەوتە گرنگانە كە پەيوەندىيان بە پەرسە نەتەوەيىيە چارەنوسسازەكان و بەرژەوەندى بالاى (ى.ن.ك) و ھاۋىپەيمانىتى ھەلبىزاردنەوە ھەيە، كە دەستە سەرۋاكايەتى (سەرۋوك/اسكىرتىر و كارگىرانى ناوهندەكان) بە ھەماھەنگى دەستە جىيەجيڭكار بەشىۋەيەكى سەرەتايى رېكارەكانى ئامادە دەكەت، پاش پەسندىكەرنى (٣/٢)سى ئەندامانى ئەنجومەنى سەركەردايەتى گشتى، دواي واژۆكەرنى كۆتايانى لە لاين سەرۋوك/اسكىرتىر ھزبەوە، كاريان پىن دەكىرىت و ئەگەر سەرۋوك/اسكىرتىر ھزب لە ماوهى (١٥) رۆزدا واژۆي نەكىد، رەواين ياسايى خۆي وەردەگرى.

يازىدەم: پەسندىكەرنى لىستو ناوى پالىوراوان بۆ ھەلبىزاردنە گشتىيەكان و كابىنەي وەزارى و ئەنجومەنى پارىزگاوشارەوانى و ئەنجومەنه خۆجىيەكان مانگىك بەر لە تۆماركەرنى ناوى پالىوراوان لە كۆميسىيۇنى بالاى ھەلبىزاردنەكانەوە.

دوازىدەم: ئەندامانى پالىوراوى ھەلبىزاردنە گشتىيەكان دەبن لەبەرددەم ئەنجومەنى سەركەردايەتى گشتى بەلىننامە پى بەنەوە پىتىھەن بەن.

سىزىدەم: پەسندىكەرنى پەيرەوى كارى دەستە سەرۋاكايەتى، دەستە جىيەجيڭكار، ناوهندى كاروبارەكان و ئەنجومەنى سەركەردايەتى پارىزگاوشەۋىدەكان لە ماوهى (٦٠) شەست رۆزدا.

چواردهم: په سندکردنی بودجه‌ی گشتی سالانه‌ی (ای.ن.ک) که له لایهن دهسته‌ی جیبه‌جیکارهوه ئاماده دهکرئ و واژوی سره‌وک/اسکرتبری حزبی له سهره.

پازدهم: لیسه‌ندنهوهی متمانه و کیشانه‌وهی سه‌رولک/سکرتیری حزب به ریشه‌ی (۳/۲)ی دهنگی ئەندامانی ئەنجومەنی سه‌رولک دادا تە، گىشتى.

شازدهم: دهست له کارکیشانه‌وهی سه‌رۆکی حزب به زۆرینه‌ی رهها (۱+۵۰) ده‌نگی ئەندامانی ئەنجومه‌نى سه‌رکردایه‌تى گشتى، يه‌سند ده‌گرىت.

حده‌شدهم: له ئەگەرى دەست لە کارکىشانەوە ياخود لىسەندنەوەي متمانەي سەرۋاڭ/اسكرتىرى حزبە دەستەي سەرۋاڭ كايەتى و دەستەي جىئەجىكار (لىپرسراوى ناوهنەكان) بە هەمان رىكارى ھەلبازاردىيان، دەبن سەر لە نوى متمانە لە ئەنجومەنى سەر��ىدايەتى گشتى وەرىگرنەوە.

ههژدهم: له سهر داواي (۵۱) ئەندامى ئەنجومەنی سەرکردايەتى گشتى. لىسەندنەوەي مەتمانەي سەرۆك/اسكرتيرى حزب دەخربىتە بەر نامەي كارى داھاتۇوي ئەنجومەن.

نۆزدەم: لیسەندنەوەی مەمانەو كىشانەوەي ئەندامانى دەستەي سەرۆكايىتى (كارگىرەكان) و لېپرسراوی ناوندەكان لە دەستەي حىچەجىتكارو گۇرىنىان بە رىتېھى (٣/٢) اي دەنگى ئەندامانى ئەنجومەنى سەركەردايەتى گشتى.

بیسته‌م: لاهسهر دواوی (۵۱) پهنجا و یهک ئەندامى ئەنجومەنی سەرکردایەتى گشتى، لىسەندنەوەي متمانەي سکرتىرى ئەنجومەن، سەركارىدابىت، گشتى، دەخلىتتە بە: نامە، كارى، داھاتوو، ئەنجومەن.

بیست و یه کم؛ لیسه‌ندنهوهی متمانه‌ی ئەندامانی سکرتاریه‌تى ئەنجومه‌نى سەرکردایه‌تى گىشتى بە هەمان رېکارى بىرگەی
نەزدەمە) و (بىستەم) - ئەم ماددەوە دەبىت.

بیست و دوووم: دوای هه لسنه نگاندنی به لگه و پاساوه پیشکه شکراوه کان، لیسه ندنه وهی متمانه هی سکرتیری ئه نجومه نی سه ک دایه ت، گشت، به دوزنگ، (۳/۲) ئهندامان، ئه نجممه ن، سه ک دایه ت، گشت، دمیخت.

بیست و سیم: له سه ر داوا یه کی واژو کراوی لانیکه م (۱۵) پازده ئەندامى ئەنجومەنی سەرکرد ایهەتى گشتى، دەگرى

مدادهی (۳۱)

هر ئەندامىكى ئەنجومەنلىرى سەركەدaiيەتى گشتى لە چوراچىوھى پەيرھوئى كارى ئەنجومەندا ئازادى تەواوى رادەرپىنى
ھەبە، لە سۆنگەي راو يۆحۇونەكانىھوھ ھېچ لېرىسراویەتىكى، لە ناو ئەنجومەندا ناكەھوتتە سەر شان.

(٣٢) ماده

مدادهی (۳۳)

ئەندامانى ئەنجومەنى سەركەردايەتى گشتى بۆيان نىيە دەسەلاتى خۆيان لە هىچ چالاكييەكى بازركانى بۆ بەدەستەھىنانى قازانچى ماددى بەكار بەھىتن، ياخود لە هەر چالاكييەكى بارزگانى، يان پرۇژەمەكى ئابورى بىنە ھاوېش بەشىۋەمى راستەمۇخۇ بان نازاراستەمۇخۇ.

مدادهی (۳۴)

يەكەم: لەکاتى پىشىلەكىدىنى پەيرەوى ناوخۇي (ى.ن.ك) و پەيرەوى كارى ئەنجومەنى سەركردايەتى گشتى لەلايەن سکرتىرو ئەندامانى سکرتارىيەت تو هەر ئەندامىكى ئەنجومەنى سەركردايەتى گشتى، بەزۆرينىھى دەنگى (٣/٢) ئەندامانى ئەنجومەن ئەندامىيەتى لە ئەنجومەندا ھەلددەيەسىزدرىت.

دودوهم: هه لپه ساردنی ئەندامىيەتى رېكارى بىرگەي يەكەمى ئەم ماددەيە كاتىكى بۇ دىيارى دەكرىت، كەمتىنىيان سىن مانگو درېڭىز تىنەن تا كۈنگۈرەي داھاتوو دەبىت.

سییهم: له کاتی په یدابوونی بوشایی له ژماره‌ی ئەندامانی ئەنجومه‌نى سەرکردایتى گشتى بەپى رىزبەندى دەنگەكان. له و كەسانەي له كۈنگەدا دەنگىيان ھىناواه، شۇينەكانيان يىردىكەرىنەوه.

مادههی (۳۵)

یه که‌م: ئەنجومەنی سەرکردایەتى گشتى ئەم كۆمىسىۋۇنالى لاي خوارەوهى دەبىتە راپورتى وەرزىيەن دەبىتە:
أ) كۆمىسىۋۇنى مافو سكالا.

ب) کۆمیسیونی دەستپاکی و چاودییری دارایی.

ج) کۆمیسیونی پروگرام و پەیزەوی ناوخو و ریکخستان و ئەنجومەنی سەرکردایەتى ھەریمەكان.

د) کومیسیونی بریارو راسپاردهکانی کونگره.

ه) کۆمیسیونی چاودیری ئەدای نوینه‌رانی (ى.ن.ك) له حکومه‌تو په‌رله‌مان له سه‌ر ئاستی هه‌ریم و فیدرال.

و) کۆمیسیونی میدیاو ھەلبزاردنه کان.

(ز) کۆمیسیونی ریساو پهیره‌وی کاری ئۆرگانه‌کان.

دومەم: ئەركو دەسەلاتو ۋە زمارەي ئەندامانى كۆمىسىونەكان لەلایەن ئەنجومەنى سەرکردايەتى گشتىيەوە لەپەيرەموى كارى ئەنجومەندا دىيارى دەكرين.

سییهم: ئەنجومەنی سەرکردایەتى گشتى بۆيى هەيە بەپىش پىويسە كۆمسيۆنى پىپۇر دابمەززىيەت.

مدادهی (۳۶)

لیه که: جگه له سه رؤک/سکرتیری، سه رجهم ئەندامانى دەستەي سەرۆكایيەتى (كارگىرەكان)، ئەندامانى دەستەي جىيەجيڭار، لىپرسراوانى ئەنجومەنى سەركەردايەتى هەريئەكان (پارىزگاو ئىدارە ھاوشىۋەكان). لىپرسراوى مەكتەب و كاروبارى ناوندەكان مافى دەنگدايان لە ئەنجومەنى سەركەردايەتى گشتى نامىنى لە كاتى ھەلسەنگاندىن ياخود بەدواچۇون يان لېيچىنەو له ھەر ئۆرگانىيىكى دەستەي جىيەجيڭار.

دوووهم: سه رجهم ئەندامانى برگەي (يەكەم) لەم ماددەيە، مافى دەنگانيان دەستەبەر دەبىت بۆ هەر پرسىتكى دىكەي گشتى يەيوهست بە كوردىستان و عيراق و ناوخوي (ى.ن.ك.).

سییمه؛ سکرتیری ئەنجومەنی سەرگردایەتى گشتى لە سەرچەم كۆبۈونەوەكاني دەستەي بala و دەستەي سەرۋاكايەتى و جىيېھىكار بەشدار دەبىتى دەتوانى بۆچۈونى خۆى پىشنىاز بکات مافى دەنگدانى نىيە جىهە لە ئەگەرلى يەكسانبۇونى دەنگى دەستەي جىيېھىكار بە رىيىزى (٥٠ بە ٥٠)، لەۋاتەدا دەنگى سکرتیرى ئەنجومەن بۆ ھەر لايەكىيان يەكلاڭەرەمە دەبىتت.

چوارم: هه موو ئەندامانى ئەنجومەنی سەرکردايەتى گشتى، سەرۋەك/اسكرتىرى حزب و ئەندامانى دەستەي سەرۋەكايەتى (كارگىرەكان) و لېپرسراوانى ناوهنەكانى كاروبار و لېپرسراوى مەكتەبەكان و لېپرسراوى كاروباري مەكتەبەكان؛ يەكسانن لەررووي موجە و مافە ماددىي و مەعنەویيەكانەوە.

هەلپارادىنى سىكىتىرى ئەنجومەنى سەرકەدaiيەتى گىشتى و ئەندامانى دەستەي سەرۋەتكا يەتى

مدادهی (۳۷)

یه که‌م: سکرتیری ئەنجومەنی سەرکردایەتى گشتى، پىئىچ رۆزى دواى كۆنگره، لە دانىشتنى يەكەمى خۆى و لەناو ئەندامانى ئەنجومەنی سەرکردایەتى گشتى بە شىوهى دەنگدانى راستەوخۇرى نەيىنى و بەدەستەتەينانى لانىكەم (٣/٢)س دەنگى ئەندامانى ئەنجومەنی سەرکردایەتى گشتى ھەلەم بىزىرى درېت.

دوووهم: سه رۆك/سکرتییری حزب، له دانیشتنی دوووهمى ئەنجومەنی سەرکردایەتى گشتى. له ماوهى (۱۵) پازدە رۆژ دواي دانیشتنی يەكمى ئەنجومەنی سەرکردایەتى گشتى. له ناو ئەندامانى ئەنجومەنی سەرکردایەتى گشتى به شیوهى دەنگانى راستەوخۆي نهینى و بەدهەستھەپنانى لانىكەم (۲/۳)سى دەنگى ئەندامانى ئەنجومەنی سەرکردایەتى گشتى هەلەندىتىز درىت. ئەگەر كاندىدانى سه رۆك/سکرتییرى حزب له گەرى يەكمى، هەلەئاردىدا ئەو رىتە دەنگانەي بەدهەست

نههینا، له گهري دووه‌مدا ههر کانديديک ريزه‌ي رهها (۱۵۰)س دهنگه‌كانى بهدهست هينا، براوه‌ي پيشبركى (سره‌وك/اسكرتير) ده‌بىت.

سييهم: ئهندامانى دهسته‌ي سره‌وكايته‌ي (كارگيره‌كان)، له دانيشتني دووه‌مى ئهنجومه‌نى سره‌كردaiه‌تى گشتى، له ماوه‌ي پازده رۆز دواي دانيشتني يه‌كه‌مى ئهنجومه‌نى سره‌كردaiه‌تى گشتى، لەناو ئهندامانى ئهنجومه‌نى سره‌كردaiه‌تى گشتى؛ به شيووه‌ي دهنگدانى راسته‌وخۆي نهيتى و بهدهسته‌يتانى لانىكەم (۳/۲) بۆ ههر کارگيره‌ي، به دهنگ ئهندامانى ئهنجومه‌نى سره‌كردaiه‌تى گشتى هه‌لده‌بزيردرىن.

چوارهم: دواي هه‌لېزاردنى سكرتيرى سره‌كردaiه‌تى گشتى و سره‌وك/اسكرتيرى حزب و ئهندامانى دهسته‌ي سره‌وكايته‌ي (كارگيره‌كان) له هه‌مان رۆزى متمانه ورگرت، ئەم سويىنده خوارمه، بهشيووه تاك، له بهردهم ئهندامانى ئهنجومه‌نى سره‌كردaiه‌تى گشتى دەخون:

"سويند بىت به خواي گهوره، به نيشتمان و گهلى كوردستان، به خويىنى شەھيدانى رىگاي ئازادى كوردستان، پاريزگاري له سره‌ورى ولات و يه‌كتىي نيشتمانى كوردستان و شکوى حزب بکەم، پابهندى په‌يره‌وى ناوخۇ بەم. به‌په‌رى دلسوزىيەو كار بۆ جىبىه‌جيڭىرنى ئەركەكانم بکەم بۆ بەدەيەتنانى دادپه‌رورى بۆ كۆمەلاني خەلک و چىن و توپىزه جياوازه‌كان. هاوسمىنگانه و بهشيووه‌يىكى يەكسان له‌گەل هەممۇ ئهندامانى حزب كارلىك و هەماھەنگى دروست بکەم. كار بۆ نەھىيىتنى گەندەلى و نادادپه‌رورى بکەم، به‌پىچەوانەشەوه، ئامادەي هەممۇ ئەم لىپرسىنەوانە دەبىم كە له چوارچىوهى په‌يره‌وى ناوخۇدا خراونەتەرروو."

پىكھاتەي دهسته‌ي سره‌وكايته‌تى

مادده‌ي (۳۸)

يەكه‌م: ئهنجومه‌نى سره‌كردaiه‌تى گشتى، له دانيشتني دووه‌مى خۆيدا له ماوه‌ي (۱۵) رۆز دواي دانيشتني يه‌كه‌مى، سره‌وك و دهسته‌ي سره‌وكايته‌ي/كارگيره‌كان (ئهندامانى ناوه‌ندى كارگيرى) هه‌لده‌بزيرى و به رىتسايه‌ك كارو ئەرك و په‌يکه‌رى ئۆرگانى و دەسەلاتەكانيان له چوارچىوهى ئەم ماددىيە رىكده‌خات و جىڭىر دەكات.

دووه‌م: دواي هه‌لېزاردن و رىكختىنەوهى بىرگەي (يەكه‌مى)س ئەم ماددىيە، په‌يکه‌رى دهسته‌ي سره‌وكايته‌تى/ناوه‌ندى كارگيرى به‌مشيوه‌ي خواره كارو و ئەرك و دەسەلاتەكانى جىبه‌جن دەكات:

بهشی پینجهم

سهروک/سکرتیری حزب، دهسته سهروکایه‌تی (کارگیرانی ناوه‌نده‌کان)

سهروک/سکرتیری حزب، تئرک و دهسته‌لات و مدرجه‌کانی

مادده‌ی (۳۹)

یه‌که‌م: سهروک/سکرتیری حزب، سیمبولی (ی.ن.ک) و راگری هاووسه‌نگی و پاریزه‌ری په‌په‌موی ناوخو و یه‌کپیزی و یه‌کگوتاری و یه‌که‌لوبیستی سه‌رجه‌م تئرگانه‌کانه.

دووه‌م: له‌کوپ و کوبونه‌وهکانی ناوه‌وه و ده‌ره‌وه کوردستان، وله نوینه‌ری (ی.ن.ک)، له بهرزترين ئاست به‌شداري ده‌کات.

سییه‌م: هه‌ماهه‌نگی نیوان ئه‌نجومه‌نی سه‌رجه‌هه‌نی گشتی و دهسته جی‌بی‌جی‌کار و دهسته پاراستنی (ی.ن.ک) ده‌کات.

چواره‌م: له کاتی پی‌ویستدا داوای کوبونه‌وه‌هی دهسته جی‌بی‌جی‌کار ده‌کات.

پینجه‌م: دوای ره‌زامه‌ندی ئه‌نجومه‌نی سه‌رجه‌هه‌نی گشتی، ریکه‌هه‌وتنه سیاسیه‌کان واژه ده‌کات (اصدار).

شه‌شم: ئه‌گه‌ر سه‌رجه‌هه‌نی سکرتیری حزب ریکه‌هه‌وتنه‌کانی له ماوه‌ی (۱۵) پازده رۆز (له و رۆزه‌ی به دهستی ده‌گات) په‌سنن نه‌کرد، ره‌وایی وه‌رده‌گری و به په‌سندرکارو ده‌ژمیردری و ده‌بن دهسته جی‌بی‌جی‌کار کاریان پن بکات.

حه‌شتم: ریساکانی ئه‌نجومه‌نی سه‌رجه‌هه‌نی گشتی په‌سنن ده‌کات. ئه‌گه‌ر له ماوه‌ی (۱۵) پازده رۆز ریساکانی په‌سنن نه‌کرد (له و رۆزه‌ی به دهستی ده‌گات) ره‌وایی وه‌رده‌گری و به په‌سندرکارو ده‌ژمیردری و له سه‌رجه‌م تئرگانه‌کان کاریان پی‌نده‌کری.

هه‌شتم: دوای خستن‌هه‌رروی ئاماچه‌که، له کاتی پی‌ویست ده‌توانن داوای کوبونه‌وه‌هی ئه‌نجومه‌نی سه‌رجه‌هه‌نی گشتی و دهسته‌ی پاراستنی (ی.ن.ک) و دهسته‌ی دهسته جی‌بی‌جی‌کار، به‌گشتی، ياخود به جیا بکات.

نؤیه‌م: له‌سهر راسپارده‌ی دهسته جی‌بی‌جی‌کار، فه‌رمانی دامه‌زراندن و دهسته‌کاربوونی لیپرسراوی ئه‌نجومه‌نی سه‌رجه‌هه‌نی هه‌ریمه‌کان (پاریزگا و ئیداره هاوشي‌وهکان) ده‌رده‌کات.

دیه‌م: راپورتی سیاسی و ریکخراوه‌یی سالانه ئاماذه ده‌کات و له کونگره و کوبونه‌وه‌هی سالانه‌ی دیداری سیاسی نیشتمانی (NPF) پیشکه‌شی ده‌کات.

یازده‌م: جگه له پیشخستن و گه‌شەپیدان و هەلسوراندن کاروباری حزب سه‌رجه‌هه‌نی سکرتیری حزب هیچ کاریکی تر له ده‌ره‌وه‌ی (ی.ن.ک)، حکومى بیت ياخود په‌رله‌مانی، ناگریته ئه‌ستق، ده‌بن ته‌رخان (متفرغ) بیت ته‌نیا بۆ کاری حزبی.

مادده‌ی (۴۰)

یه‌که‌م: له کاتی گه‌شت: ياخود ئاماذه‌بیون ياخود به‌تالبوبونی شوینی سه‌رجه‌هه‌نی سکرتیری حزب (به هه‌ر هۆکاریک بیت)، سکرتیری ئه‌نجومه‌نی سه‌رجه‌هه‌نی گشتی تئرک و دهسته‌لاته‌کانی سه‌رجه‌هه‌نی سکرتیری حزب راده‌په‌ریتن.

دووه‌م: له کاتی پیشیلاکردنی په‌په‌موی ناوخوی حزب، ياخود جی‌بی‌جن نه‌کردنی ناوه‌رۆکی برگه‌ی یه‌که‌م له مادده‌ی (۳۹) ئه‌م په‌په‌وه و دوای خستن‌هه‌رروی پاساوه یاساییه‌کان، به ده‌نگی (۳/۲) ئه‌ندامانی ئه‌نجومه‌نی سه‌رجه‌هه‌نی گشتی،

سه‌رجه‌هه‌نی سکرتیری حزب متمانه له‌دهست ده‌دات و بهو ریکارانه‌ی له په‌په‌ودا هاتووه، به هەلبزاردن ئه‌ندامیکی دیکه‌ی ئه‌نجومه‌نی سه‌رجه‌هه‌نی گشتی شوینه‌که‌ی پر ده‌کریته‌وه.

سییه‌م: له کاتی له‌کار نه‌مان یان واژه‌یان، ياخود دابرانی سه‌رجه‌هه‌نی سکرتیری حزب بۆ ماوه‌ی (۲) دوو مانگ له‌سهر يه‌ک له کاری حزبی به‌بن مؤله‌ت و پاساو له دانیشتنیکی تایبەتی ئه‌نجومه‌نی سه‌رجه‌هه‌نی سکرتیری حزب، پله‌ی سه‌رجه‌هه‌نی سکرتیری حزب له ده‌سته‌دا، له هه‌مان دانیشتندا، ئه‌ندامیکی ئه‌نجومه‌نی سه‌رجه‌هه‌نی سکرتیری حزب به هەلبزاردن شوینه‌که‌ی ده‌گریته‌وه.

مادده‌ی (۴۱)

مدرجه‌کانی سه‌رجه‌هه‌نی سکرتیری یه‌کیتیں نیشتمانی کوردستان بريتین له:

أ) ته‌مه‌نی له ۴۰ سال كه‌متر نه‌بیت،

ب) ئاستى هۆشيارى و دېپلۆماتىس بەرز بیت،

ج) ناپاکى نیشتمانى و نه‌ته‌وه‌یی نه‌کرد بیت.

- د) له دۆسییەکی گەندەللى تىۋوھەنەگلا بىت.
- ه) لانىكم (١٠) ده سال خەباتى سىياسى و رېكخراوەيى دانەبىراوى له رىزەكانى (ى.ن.ك) ھەبىت.
- و) سامانى گواستراوە و نەگواستراوە بۇ ئەنجومەنى سەركردايەتى گشتى ئاشكرا بىات.
- زا) بە هىچ تاوانىيکى ئابىرووبەرانە زىندانى نەكراپىت.
- ح) پارىزەرى سامان و مولىك و داهاتى (ى.ن.ك) بىت و كار بۇ كۆكىرنەمەيان بىات.
- ط) نابىت سامانى حزب بۇ بەرزمەندى خۆى بەكار بىتنى.
- ي) نابىت هىچ دانىشتن و كۆپۈونەمەيەك بە تەنبا لەگەل كەس و لايەنەكانى دەرەھوھى (ى.ن.ك). كوردىستانى يان عيراقى ياخود جىهانى ئەنجام بىات.

ئەرك و دەسەلات و مەرجەكانى دەستەسى سەرۆكایەتى

ماددهى (٤٢)

يەكەم: ئەرك و دەسەلاتەكانى دەستەسى سەرۆكایەتى:

- أ) دەستەسى سەرۆكایەتى/ناوهنەدى كارگىتىرى بەرزىرىن دەسەلاتى ھەماھەنگە لەگەل سەرۆك/اسكرتىرى حزب؛ لەناو (ى.ن.ك) دا.
- ب) ئەندامانى دەستەسى سەرۆكایەتى (كارگىرانى ناوهنەكان): بە ھەماھەنگى و ھاوکارى ئەم ناوهنەدانەسى سەرپەرشتىيان دەكەن، سىياسەتى گشتى دادەپىشىن و مىكانىزمى جىبەجيڭىرن لەسەر ئاستى ناوخۇيى و دەرەكى دىيارى دەكەن و كار لەسەر پەرمىيەنەن دەكەن كە لەلايەن ئەنجومەنى سەركردايەتى گشتىيەوە پەسندكراوە.
- ج) دەستەسى سەرۆكایەتى/ناوهنەدى كارگىتىرى بەرپرسە لەئامادەكىرىنى ليستى ناوى پاڭىزراوان بۇ ھەلبىزاردەنە گشتىيەكانو پۆستەكانى كابىنەمى حکومى كە لە لايەن دەستەسى جىبەجيڭار (ناوهنەكان)ەوە پىى دەگاتو ناردىنى بۇ ئەنجومەنى سەركردايەتى گشتى بۇ پەسندكىرن.
- د) دارپشتى پلان و بەرناھەنەلەمەتەكانى ھەلبىزاردەنە گشتىيەكان.
- ه) دەستەسى سەرۆكایەتى دەتوانىتىت پېشىنيازى گۆرىنى ھەر ئەندامىكى دەستەسى جىبەجيڭار، لە بەركەوتى خۆى بىات بۇ ئەنجومەنى سەركردايەتى گشتى.
- و) بە ھەماھەنگى دەستەسى جىبەجيڭار؛ ئامادەكىرىنى رېككەوتىنامەكان و خىستە بەردەمى ئەنجومەنى سەركردايەتى گشتى بە مەبەستى پېداچوونەمەوە پەسندكىرن.
- ز) جىبەجيڭىرنى ھەممۇ ئەم بېرىارو رېسایانەى كە لە ئەنجومەنى سەركردايەتى گشتىيەوە دەرەچەن.
- ح) ھەر بابەت تو پېرىشك، پەيوەست بە ناوخۇي (ى.ن.ك) ياخود كوردىستان و عيراق، كۆدەنگى لە دەستەسى سەرۆكایەتى لەسەر نەبوو، لەماوهى (٧) رۆزدا لە دانىشتىنىكى نائاسايى دەستەسى جىبەجيڭار يەكلائى دەكىرىتەمە.
- ط) لە ئەگەرى يەكلانەبۇونەمەي بابەتى جىتناكۆك؛ بېرىارى سەرۆكى دەستەسى قەوارەمى (ى.ن.ك): دواى پېداچوونەمەوە لەلايەن ناوهنەدى كاروبىارى ياسايىھەوە، يەكلاكەرەمە دەبىت.
- ي) دەستەسى سەرۆكایەتى دوو ھەفتە جارىك، بە ئامادەبۇونى سكرتىرى ئەنجومەنى سەركردايەتى گشتى، كۆبۈونەمە ئاسايى خۆى ئەنجام دەدات.
- ك) لەسەر داواى سەرۆك/اسكرتىرى حزب، ياخود دوو ئەندامى دەستەسى سەرۆكایەتى (دوو كارگىرانى ناوهنەكان)، دەبىت دەستەسى سەرۆكایەتى كۆبۈونەمەوە ئەنجام بىات.
- ل) گەرنىتى (ضامن)لى جىبەجيڭىرنى ھەممۇ ئەم بېرىار و رېسایانە دەبىت كە لە ئەنجومەنى سەركردايەتى گشتىيەوە دەرەچەن.
- م) پەسندكىرنى پلان و بەرناھەنەلەمەتەكانى ھەلبىزاردەنە گشتىيەكان كە لە لايەن دەستەسى جىبەجيڭارەمە ئامادە دەكىرى.
- دۇوەم: ھەر يەك لە ئەندامانى دەستەسى سەرۆكایەتى/ناوهنەدى كارگىتىرى (سەرۆك/اسكرتىرى حزب و كارگىرەكان)، نوسينگەيەكى تايىبەتى خۆى دەبىت كە پەيوەست دەبىت بە بېرىۋەبەرايەتى كارگىتىرى دەستەسى جىبەجيڭار.

مادده‌ی (۴۳)

چوارم: جگه له پیشخستن و گهشه‌پیدان و هه‌لسوiranدنی کاروباری حزب، ئەندامانی دەسته‌ی سەرۆکایه‌تى (كارگىرانى ناوهندەكان) هيچ كاريتكى تر له دەرمەھى (ى.ن.ك.)، حکومى بىت ياخود پەرلەمانى، ناگرنە ئەستق دەبن تەرخان (متفرغ) بن تەنيا بۆ كاري حزبى.

پىنجەم: له كاتى لهكار نەمان يان واژھىنان، ياخود دابىرانى هەر ئەندامىكى دەسته‌ی سەرۆکایه‌تى بۆ ماوهى (۲) دوو مانگ لەسەر يەك بەبن مۆلەت و پاساو له دانىشتىكى تايىھەتى ئەنجومەنى سەركەدايەتى گشتىد، ئەندامىتى دەسته‌ي سەرۆکایه‌تى له دەستدەدا، له هەمان دانىشتىدا؛ ئەندامىكى ئەنجومەنى سەركەدايەتى گشتى به هەلبىزادن شويئنەكەي دەگرىتەوه.

شەشم: له كاتى پىشىلەكىدىن پەيرەھى ناوخۇي حزب و دواي خىتنەرپووی پاساوه ياسايىيەكان، به دەنگى (۳/۲) ئەندامى ئەنجومەنى سەركەدايەتى گشتى، ئەندام/ئەندامانى دەسته‌ی سەرۆکایه‌تى (كارگىر/كارگىرەكان) مەمانە له دەست دەدات/دەدەن و بەو رېكارانەي له پەيرەودا هاتووە، به هەلبىزادن ئەندام/ئەندامانى دىكەي ئەنجومەنى سەركەدايەتى گشتى شويئنەكەي/شويئنەكانيان پى دەكتەوه/دەكەنهوه.

يەكەم: مەرجەكانى ئەندامانى دەسته‌ی سەرۆکایه‌تى يەكىتىي نىشتمانىي كوردستان (كارگىرانى ناوهندەكان)؛ هەمان ئەم مەرجانەن كە له مادده‌ي (۱۴) چل و يەكى ئەم پەيرەودا هاتوون جگه له بىرگەي (ا).

دەۋووم: نابىت تەمەنى ئەندامانى دەسته‌ی سەرۆکایه‌تى (كارگىرانى ناوهندەكان) له (۳۵) سال كەمتر بىت.

دسته‌ی جنگل‌کار نهاد و دسته‌ی لاته‌کان

دسته‌ی جیوه‌جیکار

مدادهی (۴۴)

یه که م: دهسته‌ی جیبه‌جیکار پیکدیت له:

- (۱) سه‌رۆکی حزب/اسکرتیری حزب (سه‌رۆک/اسکرتیری یەکیتیی نیشتمانی کوردستان)،
 - (۲) ئەندامانی دەستەی سه‌رۆکایەتی/ناوهندي کارگىزى کە له ماددهى (۳۸)سى ئەم پەيرمودا هاتووە.
 - (ج) لىپرسراوى ناوهندي کاروبار، کە پىدىيەن له:
 - (۱) لىپرسراوى ناوهندي کاروبارى رىكخستان و ھەرييەکان.
 - (۲) لىپرسراوى ناوهندي کاروبارى ديراسات و تويزىنهوهى ستراتيژى.
 - (۳) لىپرسراوى ناوهندي کاروبارى مەكتىبەکان ،
 - (۴) لىپرسراوى ناوهندي دارايى و ئيدارەي گشتى،
 - (۵) لىپرسراوى ناوهندي کاروبارى ھەلبىزاردەن و ئامار و راپرسى،
 - (۶) لىپرسراوى ناوهندي کاروبارى راگەيىاندن و مىدىا.
 - (۷) لىپرسراوى ناوهندي کاروبارى پەيموندييەکان.
 - (۸) لىپرسراوى ناوهندي کاروبارى حکومەت و پەرلەمان و ئەنجومەنلىقەن پارىزگاوشارەوانىيەکان.

دومونه: له هیچ باریکدا، ژماره‌ی ئەندامانی دەسته‌ی جىئەجىكار زىاد ناگىرىن.

سییهم: لانیکه م له (۰.۲۵٪) له سهدا بیستو ییتجی ئەندامانی دەستەی جىيەجىكار ژن دەبن.

چوارم: دهسته‌ی جیبه‌جیکار دهبن رهنگدانه‌وهی نوینه‌رایه‌تى جوگرافى شارو ناوچه‌کان بیت و پیویسته ئنهنجومه‌نى سه‌رکردایه‌تى گشتى له کاتى هەلبزاردنى ئهندامانى دهسته‌ی جیبه‌جیکار؛ بهشیوه‌یه کى هاوسه‌نگ به رکهوتەکان له بەرچاوبىگرى.

مدادهی (۴۵)

یه‌که‌م: سه‌رجهم ئەندامانی دەستەی جىيەجىكار كە له ماددى (٤/يەكەم/بىرگەي/اج) ئاماژەيان بۆ كراوه، لهناو ئەندامانى ئەنجومەنلى سەركەردايەتى گشتى؛ (٣٠) سى رۆز دواي كۆنگره، بەشىوهى تاك و راستەوخۇرى نھىنى، بەزۋىرىنەي سادەي دەنگى ئاماذهەپەوان، هەلددەپەزىز درىن.

دومون: ئەندامانى دەستەي حىلە حىكىار سەرىيەر شىرى ناوهندەكانى كاروپىار دەكەن.

نهرک و دمسه لاته کانی دهستهی خنکه خنکار

مدادهی (۶۴)

یه کەم: دەستەی جىئەجىكار بەرپرسە لە جىئەجىكىرنو بەدواداچوونى بېرىارو راسپاردەكانى ئەنجومەنى سەركىدا يەتى
گشتى، دەستەي سەرە كابەتى.

دومونه: حننه حنک دن، بلان و به نامه هه لمه ته کان، هه لیز ادنه گشتیه کان.

سلیمه: دامه زاندی، به دلکه، اویش کاری له که سانه، بسیار و شاره زا به سوود و هرگز تن له توانا کانیان له کاته، بتوستدا.

چوارم: پیشنازکدنی بودجه‌ی سالانه‌ی ئورگان و دامودزگا په یومنداره‌کان به دسته‌ی جیبه‌جیکار و بهزکردنوه‌ی بو دسته‌ی سره‌هه کاهه‌ت.

پانزدهم، دوستی، حب و هنگامه، بیو بسی اینها نهادند. نهم ظرف گازانه، خدا، ۹۹۰.

- ا) ناومندی کاروباری ریکختن و همیریمه کان.
ب) ناومندی کاروباری دیراسات و تویزینه وهی ستراتیژی.
ج) ناومندی کاروباری مهکته به کان.

- د) ناوهندی دارایی و ئیداره‌ی گشتی
- ه) ناوهندی کاروباری هەلبزاردن و ئامار و راپرسی،
- و) ناوهندی کاروباری راگه‌یاندن و میدیا،
- ز) ناوهندی کاروباری پەیوهندییه‌کان
- ح) ناوهندی کاروباری حکومت و پەرلەمان و ئەنجومەن پاریزگاو شارمۇانییە‌کان.
- شەشم: پلهی ریکخراوھی لیپرسراوی هەر ناوهندیاک، لیپرسراوی ناوهند دەبیت.
- ھوتهم: بەرنامەی کار بۆ خۆی دادەنیت، بەمەرجیاک لیکدز نەبیت له‌گەل پەیرەوی ناوخو.
- ھەشتم: جگە لە دەسەلاتەکانى ئەم ماددهی، دەستەی جىبەجىكار ئەو دەسەلاتانەی تر بەرپۈەدەبات كە لەم پەيرەوەدا پىشىدە.

نۆيەم: جگە لە پېشخىستن و گەشەپىدان و ھەلسۈراندىنى کاروبارى حزب ئەندامانى دەستەی جىبەجىكار ھىچ کارىكى تر لە دەرمۇھى (ى.ن.ك)، حکومى بىت ياخود پەرلەمانى، ناگرنە ئەستق، دەبن تەرخان (متفرغ) بن تەنبا بۆ کارى حزبى.

ماددهى (٤٧)

- يەكەم: دەستەی جىبەجىكار ئۆفىسىكى کارگىرى دەبیت بۆ ھەلسۈراندىنى کارى دەستەكە، پىكىدى لە:
- (أ) لیپرسراوی ئۆفىسى کارگىرى پلهی ئەندامى ئەنجومەن سەركىرىدەتى گشتى دەبیت كە لە ناو ئەنجومەن سەركىرىدەتى ھەلەبزىردى.
- (ب) ستافىتكى پىپۇرۇ شارەزاي خاونەن توانىتى کارگىرى و ياسايان، كە زمانە زىندۇوھەكان بىزانن و ژمارەيان لە (٥) پىنج ئەندام تىپەر نەكەت.
- دۇووم: لیپرسراوی ئۆفىسى کارگىرى لە سەرجەم كۆبۈونەوەكانى دەستەی جىبەجىكار بەشدار دەبیت، مافى دەنگىدانى نابىت.
- سېيەم: دەستەی جىبەجىكار دەبیت ھەردوو ھەفتە جارىيە كۆبۈونەوە ئاسايان بىكەت.
- چوارم: لەسەر داواي سەرۋەك/سکرتىرى حزب، ياخود سەن ئەندامى دەستەی سەرۋەكايەتى، دەستەی جىبەجىكار كۆبۈونەوە ئائاسايان دەكەت.
- پىنجهم: لەسەر داواي سەن لیپرسراوی ناوهندەكان. كۆبۈونەوە دەستەی جىبەجىكار ئەنجام دەدرى.

ماددهى (٤٨)

- يەكەم: ناوهندی کاروبارەكان. لە (٣) ئەندامى ناوهندى پىكىدىن، بەمشىۋەيە:
- (أ) پالىوراوانى ئەندامانى ناوهندىي کاروبارەكان، دواي پۆلىنكردىيان لە دەستەی جىبەجىكار، لە ئەنجومەن سەركىرىدەتى گشتى مەتمانى کاركىرىن وەردەگەن.
- (ب) دواي پەسندىرىنى ئەندامانى ناوهندى بىرگەي (أ)س ئەم ماددهی، فەرمانى کارگىرى و دەستبەکاربۇونىيان لە لايەن سەرۋەك/سکرتىرى حزبەوە بۆ دەرەدەچىت.
- دۇووم: ئەندامانى ناوهندىي کاروبارەكان دەبن پىپۇر بن لە بوارى کارى ناوهندەكانىيان.
- سېيەم: دىارييكردىنى ئەندامانى ناوهندەكانى کاروبار بە پالاوتەن دەبیت.
- چوارم: دىارييكردىنى کاندىدى ئەندامانى ناوهندەكانى کاروبار بە پىشىرگەن و خالبەندى دەبیت.
- پىنجهم: دانانى ئەندامانى ناوهندەكانى کاروبار بە رەچاوكىرىنى بەرگەوتى دابەشبونى جوڭرافى دەبیت.
- شەشم: دەبن لە ماوەي (٤٥) چىل و پىنج رۆزى دواي هەلبزاردى ئەندامانى دەستەی جىبەجىكار، ئەندامانى ناوهندەكانى کاروبار دىيارى بىرىن.
- ھوتهم: مەكتەبەكانى کاروبارى ناوهندەكان لە (٥-٢) ئەندامى مەكتەب پىكىدىن.
- ھەشتم: ئەندامانى مەكتەبەكانى کاروبار بەھەمان رىڭارى بىرگەكانى (دۇووم، سېيەم، چوارم، پىنجهم، شەشم) ئەم ماددهی دەبیت.
- نۆيەم: دەبن ئەندامانى مەكتەبى کاروبارى پەیوهندىيە عىراقى و دەرەكىيەكان لانىكەم زمانى عەرەبى و ئىنگلەيزى (ياخود زمانىكى زىندۇو) بىزانن.

بهشی حه وتهم

دهسته‌ی پاراستنی (ای.ن.ک) / ئەنجومەنی بالا دانایان دهسته‌ی بالا

دهسته‌ی پاراستنی قهواره‌ی (ای.ن.ک) / ئەنجومەنی بالا دانایان

مادده‌ی (۴۹)

يەكەم: بە هەماھەنگی دهسته‌ی جىبەجىكار و چاودىرى ئەنجومەنی سەركىدايەتى گشتى، لە ماوهى (۴۵) چل و پىنچ رۆز دواى كۆنگرم پىكەيتانى دهسته‌ی پاراستنی (ای.ن.ك) / ئەنجومەنی بالا دانایان لە ئەندامانى دهسته‌ي دامەزريئەر، ئەندامانى خولى پىشۇوی ئەنجومەنی ناوهندى، لەو ئەندامانى كە لە كۆنگرەدا خۆيان بۆ ئەنجومەنی سەركىدايەتى گشتى كاندىد ناكەنهوه.

ئەرك و دەسەلاتى دهسته‌ی پاراستنی (ای.ن.ك) برىتى دەبىت لە:

(أ) پىشنىازكىردن و دەربىرىنى بۆچۈونىان دەربارەپرۇزە ياسا بۆ فراكسيونى (ای.ن.ك) لە پەرلەمانى كوردىستان و عيراق لەرىي ئەنجومەنی سەركىدايەتى گشتىيەوه.

(ب) پىشنىازكىردىنى رىسا بۆ ئەنجومەنی سەركىدايەتى گشتى.

(ج) پىشكەشكىردىنى راسپارده لە چوارچىۋەي راوىيى سىياسى دەربارەپىشەاتە سىياسىيەكانى پەيوەست بەكاروبارى (ای.ن.ك).

(د) دابەشكىردىنى خەلات و رېزلىتنان دواى ئەموهى لە لايەن دهسته‌ي سەرۋەكايەتى برىيارى لىن دەدرى.

(ه) ناوهندىگىرى بۆ ئەو گرفتو كىشانەي رووبەرووی ھەۋالانى (ای.ن.ك) دەبنەوه بە ئامانجى نەھىشتىن و رېگرتىن لە دروستبۇونى قەيرانى سىياسى و رىخراوەيى ناۋ رىزەكانى (ای.ن.ك).

(و) پىشنىازكىردىنى رىكارەكانى چارمسەركىردىنى ئەو قەيرانانى دەگەنە خالى بنبەستو چەقبەستن بۆ ئەنجومەنی سەركىدايەتى گشتى بە ئامانجى پاراستنی بەرژەوەندىيە بالاكانى (ای.ن.ك) و جولاندىيان لەرىي دهسته‌ي سەرۋەكايەتى و دهسته‌ي جىبەجىكارەوه.

دووچەم: دهسته‌ی پاراستنی (ای.ن.ك) / ئەنجومەنی بالا دانایان بارەگايەكى سەربەخۆى دەبىت لەو شويىتى كە خۆيان بە راوىيى هەللىدەبىزىرن لە هەرىيىمى كوردىستان.

سىيەم: دهسته‌ی پاراستنی (ای.ن.ك) / ئەنجومەنی بالا دانایان جىڭرىيەك و بىرياردەرىيەك لە نىيۇ ئەندامانى خۆى و لە كۆبۈونەوهى يەكەمياندا هەلدىبىزىرى بۆ سەرپەرشتىكىردىنى كۆبۈونەوهەكان و دروستكىردىنى هەماھەنگى لەگەل سەرجەم ئۆرگانەكانى (ای.ن.ك).

چوارچەم: ناوهندى كاروبارى ياسايى، راستەوخۇ بە سەرۋەكى پاراستنی سىياسىي (ای.ن.ك) گرىيدراو دەبىت.

پىنچەم: لە ئەگەرى روودانى بەرىيەككەوتى نىوان ئۆرگانەكان ياخود دروستبۇونى قەيرانىيەكى سىياسى ناوخۇيى، دواى پىداچۈونەوهى رىكارەكان لە لايەن ناوهندى كاروبارى ياسايىيەوه، بىريارى سەرۋەكى دهسته‌ی پاراستنی (ای.ن.ك) : يەكلاكەرمە دەبىت.

شەشم: سەرۋەكى دهسته‌ی پاراستنی (ای.ن.ك)، پارىزەرى گشتى (ای.ن.ك) دەبىت لە بەرزىتىن ئاستدا.

حەوتهم: ئەندامانى دهسته‌ی پاراستنی (ای.ن.ك) نابىت هېچ كارېكى دىكەي حزبى و حكومى و پەرلەمانىيان هەبىت.

ھەشتم: نابىت تەمەن ئەندامانى دهسته‌ی پاراستنی (ای.ن.ك) لە (۴۰) چل سال كەمتر بىت.

نۆيەم: ئەندامانى لە بىرگەي يەكەمى ئەم مادده‌ي ئامازەيان بۆ كراوه ئەگەر خۆيان لە كۆنگرە بۆ ئەنجومەنی سەركىدايەتى گشتى هەللىزىرن مافى ئەندامبۇون بۆ دهسته‌ی پاراستنی (ای.ن.ك) لە دەدەست دەدەن.

دەيىم: ئەندامانى نيازمەند بۆ دهسته‌ی پاراستنی (ای.ن.ك) كە لە بىرگەي يەكەمى ئەم مادده‌ي ئامازەيان بۆكراوه، دەبن بەر لە هەلپۇزىنى ئەنجومەنی سەركىدايەتى گشتى بە نوسراوېتكى واژۆكراو نيازمەندى خۆيان بۆ دهسته‌ي پاراستنی (ای.ن.ك) نىشان بىدەن و پىشۇوهخت رايىگەيەن كە خۆيان بۆ ئەنجومەنی سەركىدايەتى گشتى كاندىد ناكەن، بە پىچەوانەوه بىرگەي نۆيەمى ئەم مادده‌ي دەيانگرىيەتەوه.

ماددهى (٥٠)

يەكمەم: دەستەيى بالاى (ى.ن.ك)؛ بالاترین ئۆرگانى بەرنگاربۇونەوەي قەيران و پىشھاتە سیاسى ناوخۆيى و دەركىيەكانە، ويىرى بارى نائاسايى ناو حزب.

دەممە: دەستەيى بالاى (ى.ن.ك) پىكدىت لە:

(أ) سەرۆكى دەستەيى پاراستنى (ى.ن.ك)/ئەنجومەنى بالاى دانىيان ،

(ب) سەرۆك/اسكرتىرى حزب (سەرۆكى يەكىتىي نىشتمانىي كوردىستان)،

(ج) سكرتىرى ئەنجومەنى سەركەدايەتى گشتى.

سېيىھەم: لەكتى پىويىست و لەسەر داواي ھەر ئەندامىك لە دەستەيى بالا، دەستەيى بالا كۆبۇونەوە دەكەت.

چوارەم: سەرۆكى دەستەيى پاراستنى (ى.ن.ك)، سەرۆكى دەستەيى بالاى (ى.ن.ك) دەبىت.

پىنجمەم: دەستەيى بالاى (ى.ن.ك) ئەم ئەرك و دەسەلاتانەي دەبىت:

(أ) دىيارىكىردىنى ھىلە گشتىيەكانى پاراستنى (ى.ن.ك)،

(ب) دىيارىكىردىنى ھىلە گشتىيەكانى سياسەتى ناوخۆيى و دەركى،

(ج) دروستكەرنى ھەماھەنگى نىوان ئۆرگانە بالاكانى ناو (ى.ن.ك)،

(د) ئامادەكەرنى رىتكەوتىن و ھاوپەيمانىيەتىيە سیاسىيەكان و پىشنىازكەرنىيان بۇ دەستەي جىيەجيڭار،

شەشمەم: بىيارى سەرۆكى دەستەيى بالا (كە سەرۆكى پاراستنى قەوارەي "ى.ن.ك"-ه) لە ناوەندگىرى بۇ گرفتو كىشەكانى (ى.ن.ك)، يەكلاكەرمۇ دەبىت.

دەيمەم: ھەر دوو مانگى جارىك كۆبۇونەوەي ئاسايى خۆي دەكەت.

يازدەمەم: لەكتى گەشت ياخود ئامادەنەبۇون، يان لەكارنەمانى سكرتىرى ئەنجومەنى سەركەدايەتى گشتى، سەرۆكى

دەستەيى قەوارەي (ى.ن.ك) تا ھەلبىزاردىنى سكرتىرىيلى دىكەي نوى بۇ ئەنجومەنى سەركەدايەتى گشتى بەپىي ئەو رىكارانە لە ماددهى (٣٠) ئەم پەيپەوهدا، شوينى دەگرىتەوەو كاروبارى ئەنجومەن ھەلدىسىۋىتنى.

بەشی هەشتەم

ناوەندەکانی کاروبار سەرکردایەتی هەریمەکان

ناوەندەکانی کاروبار نەرك و دەستەلاتەکان

ماددەتى (٥١)

يەكەم: ناوەندەکانی کاروبارى (ى.ن.ك) پىكدىن لە:
أ) ناوەندى کاروبارى رېكخستان و هەریمەکان
ب) ناوەندى کاروبارى ديراسات و توپىزىنەوەي ستراتىزى
ج) ناوەندى کاروبارى مەكتەبەکان ،
د) ناوەندى دارايى و ئىدارەي گشتى.
ه) ناوەندى کاروبارى هەلبىزادن و ئامار و راپرسى
و) ناوەندى کاروبارى راگەياندن و ميديا.
ز) ناوەندى کاروبارى پەيوەندىيەکان.
ح) ناوەندى کاروبارى حکومەت و پەرلەمان و ئەنجومەنى پارىزگاوشارەوانىيەکان.
ط) ناوەندى چاودىرى دارايى و ئىدارەي گشتى، كە راستەوخۇ گريدرابى سەرۆكى حزب دەبىت.
ي) ناوەندى کاروبارى ياسايى (ى.ن.ك) كە تەنبا لە بەرددەم سەرۆكى دەستەي پاراستنى (ى.ن.ك) بەرپرسىيارە.
دوووم: جىڭە لە ناوەندى چاودىرى دارايى و ئىدارەي گشتى و ناوەندى کاروبارى ياسايى، لىپرسراوى ناوەندەکانى سەرمەم، لە بىرگەي (أ-ح) ئەندامى دەستەي جىبەجىكار دەبن.

ماددەتى (٥٢)

يەكەم: لىپرسراوى سەرجەم ناوەندەکانى ماددەتى (٥١) لە ئەنجومەنى سەرکردایەتى گشتى هەلەبزىردىن.
دوووم: لىپرسراوى سەرجەم ناوەندى کاروبارەکان و ئەندامانى دەستەي جىبەجىكارى ماددەتى (٥١) و سەرجەم لىپرسراوى مەكتەب و کاروبارەکان، جىڭە لە کارى حزب، ھىچ کارىكى دىكەي پەرلەمانى، ياخود حکومى ناكەن و دەبن كاتى خۆيان بۇ گەشەپىدانى ئۆرگانەكانىيان تەرخان بىكەن و (متفرغ) بن.

ماددەتى (٥٣)

يەكەم: ناوەندەکانى ماددەتى (٥١)، دەبىت پەيرەوي کار بۇ رېكخستانى کاروبارەكانىيان دابىنلىن، بەممەرجىائى لىكىذ نەبىت لەگەل پەيرەوي ناوخۇ.
دوووم: هەر ناوەندىكى کاروبار كە لە ماددەتى (٥١)دا ھاتوو، دەبن پلانى پىشخىستنى بوارى ئۆرگانەكەي هەر (٦) شەش مانگ جارىكى پىشكەشى سەرۆكى حزب بىكت.
سېيىم: ناوەندەکانى ماددەتى (٥١)، لە (٣) ئەندام پىكدىن بەناوى (ئەندامى ناوەندى)لەو كە پلە رېكخراوەيەكانىيان لە سەرووی ئەندام (مەكتەب و کاروبار)-ەوهىيە، كە:
أ) مافو ئەركو چالاکىيەكانىيان لە پەيرەوي کارى ناوەندەكە دىيارى دەكرىت.
ب) دانانى ئەندامانى ناوەندەکان بە پالاوتىن و پىشبرىكىن دەبىت لەسەر بىنچىنەي بەركەوت و دابەشبوونى جوگرافى.
ج) پالىۋاراوانى پىشبرىكىي ئەندامانى ناوەندى دەبن لە ئەنجومەنى سەرکردایەتى گشتى پەسند بىكرين.
چوارم: سەرجەم مەكتەبەكانى کاروبارى ناوەندەکانى ماددەتى (٥١) لە (٧-٥) ئەندامى مەكتەبى کاروبار پىكدىن، كە:
أ) مافو ئەركو چالاکىيەكانىيان لە پەيرەوي کارى ناوەندەكە دىيارى دەكرىت.
ب) دانانى ئەندامانى مەكتەب و کاروبار بە پالاوتىن و پىشبرىكىن دەبىت لەسەر بىنچىنەي بەركەوت و دابەشبوونى جوگرافى.
ج) پالىۋاراوان بۇ ئەندامانى مەكتەب و کاروبار بە پىشبرىكىن دەبىت كە ناوەندەکان بە چاودىرى دەستەي سەرۆكايەتى دەستىشانىيان دەكتاتو لە ئەنجومەنى سەرکردایەتى گشتىش پەسند دەكرىن.

د) ئەندامانى کاروبارو مەكتەبەكان دەبن پىپۇرۇ شارەزاي بوارەكانى خۆيان بن.

ماددهى (٥٤)

لەكتى لەكار نەمان، يان واژھىنان، ياخود لەكار دابىرانى لېپرسراوى ناوهنەكان و ھەر ئەندامىكى دەستەي جىبەجىكار لەبەر ھەر ھۆكاريڭ كە لە (٤٥) چل و پىتىج رۆز زياتر بىت لە ماوهى (١٥) رۆزدا، پاش ئاگاداركردنەم، ئەنجومەنى سەركىدايەتنى گشتى شويئەكەي پى دەكتەوه.

ماددهى (٥٥)

دوای دوو سال لە دەست بەكاربۇونىان ھەلسەنگاندىن بۇ ئەدai ئەندامانى سەرۆكى حزب و ئەندامانى دەستەي سەرۆكايەتنى (كارگىزىانى ناوهنەكان) او ئەندامانى دەستەي جىبەجىكار، لېپرسراوى مەكتەب و لېپرسراوى ئەنجومەنى سەركىدايەتنى ھەرىمەكان (پارىزگاو ئىدارە ھاوشىۋەكان) لە لايەن ئەنجومەنى سەركىدايەتنى گشتىيەوە دەكىرى. ئەنجومەنى سەركىدايەتنى گشتى بۇي ھەيە بە پىيى رىكارەكانى ئەم پەيرەمە گۇرانكارىيىان تىدا بىات، كە دەشىت جارىكى تر مەمانە لە ئەنجومەن وەربىرنەوە.

ناوهنەدى کاروبارى رىكخستان و سەرکىدايەتى ھەرىمەكان

ماددهى (٥٦)

يەكمەم: ناوهنەدى کاروبارى رىكخستان و سەرکىدايەتى ھەرىمەكان؛ بەرزترىن دەسەلاتى رىكخستان، ئەركى بەرىيەبردنى سەرجەم ئۆرگانەكانى رىكخستان و دانانى نەخشە گشتى رىكخستان دەبىت لەسەر ئاستى سەرجەم سەرکىدايەتى ھەرىم (پارىزگا و ئىدارە ھاوشىۋەكان).

دووكمەم: ناوهنەدى کاروبارى رىكخستان و سەرکىدايەتى ھەرىمەكان؛ ئەنجومەنىكى بالاى رىكخستانى دەبىت كە پىكىدىت لە:

- (أ) لېپرسراوى ناوهنەدى کاروبارى رىكخستان و سەرکىدايەتى پارىزگاكان.
- (ب) لېپرسراوى ئەنجومەنى سەركىدايەتى ھەرىمەكان (پارىزگا و ئىدارە ھاوشىۋەكان).

سىيەم: ناوهنەدى کاروبارى رىكخستان و سەرکىدايەتى ھەرىمەكان پىكىدى لە (٩) بەش ھەر بەشه لېپرسراوىكى دەبىت كە دەبن شارەزايى و پىپۇریان لە كارى رىكخستان ھەبىتو لانىكەم (١٥) سال لە بوارى رىكخستاندا كاريان كىرىت.

چوارمەم: مافو ئەرك و چالاکىيەكانى بىرگەي (سىيەم)س ئەم ماددىيە لە پەيرەمە ھەرىمەكان دىيارى دەكىرىت.

پىنچەم: دانانى لېپرسراوى بەشهكانى ناوهنەدى کاروبارى رىكخستان و ھەرىمەكان كە لە بىرگەي (سىيەم)س ئەم ماددىيەدا ھاتوووه بە پالاوتون و پىشپېرىنى دەبىت لەسەر بىنچىنەي بەركەھوتو دابەشبوونى جوگرافى.

شەشم: پالىوراوانى پىشپېرىلى لېپرسراوى بەشهكانى ناوهنەدى کاروبارى رىكخستان كە لە بىرگەي (سىيەم)س ئەم ماددىيەدا ھاتوووه دەبن لە ئەنجومەنى سەرکىدايەتى گشتى پەسند بىرىن.

حەۋەمەم: ناوهنەدى کاروبارى رىكخستان و ھەرىمەكان بۇ رىكخستانى کاروبارى ئۆرگانەكانى خۆي لەسەر ئاستى پارىزگاو قەزاو ناحيە پەيرەمە ھەرىمەكان دەبىت.

ھەشتمەم: پەيکەر رىكخراوهىي ناوهنەدى کاروبارى رىكخستان و ھەرىمەكان پىكىدى لە: ئەنجومەنى ھەرىم (سەرکىدايەتى پارىزگاو ئىدارە ھاوشىۋەكان)، بازنهى دەقەر (لەسەر ئاستى قەزا) و بازنهى ناحيەكان (كۆمىتە).

نۆيەم: بەشهكانى ناوهنەدى کاروبارى رىكخستان پىكىدىن لە:

- (أ) کاروبارى رىكخستانى ھەرىمەكان.
- (ب) چاودىرىي و ھەلسەنگاندىن.
- (ج) ئامارو راپرسى و ھەلبىزاردەن.
- (د) بەرىيەبردن و دارابىن.
- (ه) راگەياندىن.
- (و) توپىزىنەمە و ھۆشىيارى.
- (ز) پەيوهنەدىيەكان.
- (ح) کاروبارى ھاولاتيان.

سەرکردایەتى هەرييەمەكان (پارىزگاو ئىدارە ھاوشىۋەكان)

ماددەي (٥٧)

يەكەم: سەركىرىدىايەتى هەرييەمەكان (پارىزگاو ئىدارە ھاوشىۋەكان) بەرزرىن دەسىھلەتى رىكخستنە لەسەر ئاستى سنورى جوگرافىيە ئەرىيەمەكان (پارىزگا و ئىدارە ھاوشىۋەكان). ئەركى بەرپۇھەردىنى سەرجەم ئۆرگانەكان و دانانى نەخشەي گشتىيە بۆ گەشەپىدانى (ى.ن.ك).

دوووم: سنورەكانى چالاکى و ھەلسۈرەندىنى كاروبىار و ئەركەكانى رىكخستان و رىكخراوه يى (ى.ن.ك) بۆ حەوت ئەنجومەنى سەركىرىدىايەتى پارىزگاو ئىدارە ھاوشىۋەكان؛ بە ناوى سەركىرىدىايەتى هەرييەمى (ھەولىر، سليمانى، كەركوك، بادىنان (دەۋەك، موسىل، شەنگال)، كەرميان/اگەرمەسىر، شارمزۇور، راپەرين) دابەش دەكرى.

سېيىھم: ئەنجومەنى سەركىرىدىايەتى هەرييەمەكان پىكھاتەي سەرەكى ناوەندى كاروبىاري رىكخستان و هەرييەمەكان دەبن. چوارم: سەركىرىدىايەتى هەرييەم (پارىزگاو ئىدارە ھاوشىۋەكان)، پىكدى لە:

(ا) لېپرسراوى ئەنجومەنى سەركىرىدىايەتى هەرييەم (ئەنجومەنى سەركىرىدىايەتى پارىزگا و ئىدارە ھاوشىۋەكان) پلهى ئەندامى ئەنجومەنى سەركىرىدىايەتى گشتى دەبىت، كە لەناو ئەندامانى ئەنجومەنى سەركىرىدىايەتى گشتى، لە ئەندامانى پارىزگا كە ھەلەبزىرەدرى.

(ب) يەك جىڭر كە لەناو ئەنجومەنى سەركىرىدىايەتى پارىزگا ھەلەبزىرەدرى و سەرپەرشتى بەشكەكانى سەركىرىدىايەتى هەرييەم (ئەنجومەنى سەركىرىدىايەتى پارىزگا) دەكات.

(ج) لېپرسراوى مەلبەندى دەقەرى قەزا.

(د) (١٠) دە بەش بۆ جىبەجىكىرنى كاروبىارى حزبى لە سنورەكە، ھەر بەشىك لېپرسراوىيىكى دەبىت،

(ه) چوار بازنه (شاربەندىسى ناوندى شار بۆ (باكور، باشور، رۆژھەلات، رۆژئاوا) شار،

(و) وزىرانى حکومەتى هەرييەمى كوردستان و حکومەتى فيدرال لە سەر لىستى پارىزگا،

(ز) ئەندامانى پەرلەمانى كوردستان و عىراق لە سەر لىستى پارىزگا،

(ح) پارىزگار يان جىڭرى پارىزگار لە لىستى (ى.ن.ك)،

(ط) سەرۆكى ئەنجومەنى پارىزگا ياخود جىڭرى سەرۆكى ئەنجومەنى پارىزگا،

(ي) سەرۆك ياخود جىڭرى فراكسيونى پارىزگا لە لىستى (ى.ن.ك)،

(ك) قائىماقامى ناوندى شار لە لىستى (ى.ن.ك)،

(ل) سەرۆكى يەك ئىدارىيەكانى سنورى پارىزگا لە لىستى (ى.ن.ك) كە پلهيان لە بەرپۇھەبەرى گشتى كەمتر نەبىت،

پىنچەم: ئەندامانى بىرگەي (چوارمەسى خالىەكانى (ج، د، ه) لە چوارچىوهى كۆنفرانسى سەركىرىدىايەتى هەرييەمەكان (پارىزگا و ئىدارە ھاوشىۋەكان) ھەلەبزىرەدرىن.

شەشەم: ئەنجومەنى مەلبەندى دەقەرى قەزا و ناحيە لەسەر شىوهى ئەنجومەنى سەركىرىدىايەتى هەرييەم (ئەنجومەنى سەركىرىدىايەتى پارىزگا) پىكىدەھىتىرى.

ھەوتەم: ناوندى شار دابەشى چوار بازنه (شاربەندىسى (باكور، باشور، رۆژھەلات، رۆژئاوا) دەكرى، بەمشىوه يە:

(أ) ھەر بازنىيەك (شاربەندىك): لە ژمارىيەك ناوندى دەنگانى ھەلبىزاردەنە گشتىيەكان؛ پىكىدىنن.

(ب) لېپرسراوى ھەر بازنه (شاربەندىيەك ئەندامى ئەنجومەنى سەركىرىدىايەتى پارىزگا دەبىت.

ھەشەم: لە چوارچىوهى پەپەرە كارەمە، پەيكەرى رىكخراوه يى سنورى سەركىرىدىايەتى هەرييەم (پارىزگا و ئىدارە ھاوشىۋەكان) بەمشىوهى خوارەمە رىكىدەخرى:

(أ) بازنهى كۆلان، بازنهى بلۆكىبەند، بازنهى گەرەك، بازنهى شاربەند.

(ب) ئەندامى كارا و ئەندامى بالا ئەنجومەنى گەرەك پىكىدىنن.

نۇيىھم: لېپرسراوانى ئەنجومەنى سەركىرىدىايەتى هەرييەمەكان دەبن لەو ئەندامانەي ئەنجومەنى سەركىرىدىايەتى گشتى ھەلېزىرەدرىن كە لە خودى نۇيىھرايەتى جوگرافىيەپارىزگا و ئىدارە ھاوشىۋەكان سەرچاوهى گرتۇوه.

دەيىم: لىپرسراوى هەرىمەكانى بىرگەي (دوووم)سى ئەم ماددىيە، بىن مافى دەنگدان، دەتوانى لە كۆبۈونەوهكانى دەستەي جىئەجىكار ئامادە بن.

دەيىم: هەموو سەركىدايەتىمىكى هەرىمەكان (پارىزگاو ئىدارە هاوشىۋەكان) دەتوانى بەپىشى پىتىمىت، بەش بۇ راپەراندىنى كاروبارەكانى خۆيان پىشكىن و پەيرەملىكى كار بۆخۆيان دابىنلىن، بەشەكانىش برىتى دەبن لە:

(أ) بەشى رىتكىختىن.

(ب) بەشى دارايى و ئىدارە.

(ج) بەشى شەھيدان و پىشىمەرگەو تىكۆشەرو زىندانىيانى سىاسى و دېرىنەكان و كەمئەندامانى سەنگەر.

(د) بەشى پەيوەندىيەكان.

(ه) بەشى ئامار و راپرسى و هەلبىزادەن.

(و) بەشى رىتكىخراوهەكان.

(ز) بەشى هەلسەنگاندىن و بەدوادادچوون.

(ح) بەشى حکومەت و پەرلەمان و ئەنجومەنە خۆجىيەكان.

(ط) بەشى مىديا و ھۆشىيارى و پىگەياندىنى كادران.

(ي) بەشى وەرزش و ھونەر و فەرھەنگى گشتى.

يازىدم: ئەركى بەشەكان بەمشىۋەيە دابەش دەبن:

(أ) بەشەكانى سەركىدايەتى هەرىمەكان (پارىزگاو ئىدارە هاوشىۋەكان) لە لىپرسراو و يارىدەدەرلىك پىتكىدىت.

(ب) لىپرسراوى بەشەكان بە هەلبىزادەن لە ئەنجومەنى سەركىدايەتى هەرىمەكان دىارى دەكىرىن.

(ج) ھەر بەشىك لە (٣) ئەندام پىتكىدىت كە ئەركەكانيان بەسەردا دابەش دەكرى و ئەندامانى بەش لەسەر بىنەماي پىسپورى و پىشەيى لەلایەن ئەنجومەنى سەركىدايەتى هەرىمەكانەوە دەپالىيورىن و دەستەي جىئەجىكار بەپىشى رىتكارەكانى ئەم پەيرەمە پەسندى دەكتات.

دوازىدم: كارى حکومەت و حزب وەك يەك پىكھاتە لە دەسەلاتى سەركىدايەتى هەرىمەكان (پارىزگاو ئىدارە هاوشىۋەكان) دەبىت.

سېزىدم: ئەنجومەنى سەركىدايەتى ھەر ھەرىمەك (پارىزگا و ئىدارەيەكى هاوشىۋە) تەنبا يەك بارەگاي سەرەكى دەبىت.

چواردىم: لەسەر ئاستى دەقەرى قەزا و ناحىيەكان يەك بارەگاي سەرەكى دەبىت كە ھەمان پىكھاتەي ئەنجومەنى سەركىدايەتى هەرىمەكانى دەبىت.

پازىدم: ھەلبىزادەنى ئەندامى كارا لە كۆلانى گەرەكىك، لە نىوان ئەندامەكانياندا، ھەلدەبىزىدرى.

شازىدم: سەرجەم وزىر و پەرلەمانتار و پله تايىبەتىيەكانى حکومەتى عىراقى فيدرال لە پىشكى (اي.ن.ك) ئەندامى راستەخۆ ئەندامى ئەنجومەنى سەركىدايەتى بەغدا و دەرمە دەبن و دەرمە دەرك و پابەندبوونى رىتكىخراوهىن و ئۆرگانى خۆيان لە چوارچىومى كارى ئەنجومەنە كە رىتكىخەن.

ماددىي (٥٨)

يەكم: ئەنجومەنى سەركىدايەتى هەرىمەكان (پارىزگاو ئىدارە هاوشىۋەكان) ھەر سى مانگ جارىك كۆنفرانسىكى وەرزى ئەنجام دەدەن بە بەشداربوونى گشت ئەندامانى ئەنجومەنى سەركىدايەتى پارىزگاو دەقەرى قەزاو ناحىيەكان، سەرۆكى و لىپرسراوى يەك ئىدارىيەكانى بەشى (اي.ن.ك) لە سنورەكە، ئەنجومەنى پارىزگا، وزىرانى دانىشتۇرى سنورى پارىزگا، ئەندامانى پەرلەمانى (اي.ن.ك) دانىشتۇرى سنورى پارىزگاكە، گشت راۋىزڭارو بەرىۋەبەرە گشتىيەكانى بەشى (اي.ن.ك) لە سنورى پارىزگاكە.

دوووم: ئامانج لە بىرگەي (يەكم)سى ئەم ماددىيە: پىداچوونەوە و ھەلسەنگاندىن و خستەرۇوی پىداويىتىيە ھەنۇوكەيىيەكانى (اي.ن.ك)سى (حزبى و حکومى) او ھاولاتىيانى سنورەكە دەبىت، ويىرای دانانى ميكانيزم و مەودايەكى زەممەنى بۇ بەدوادادچوون و جىئەجىكردىنى ئەم سکالا و پىشنىيازانە ئاراستەي سەركىدايەتى شار دەكىرىن.

مادده‌ی (۵۹)

يەكەم: ناوهندی کاروباری دیراسات و تويژينهوهی ستراتيژى پیکدیت له (۲) سن کاروباری ناوهندیک ئەندامیکی ئەنجومەنی سەركردایەتى گشتى بەپرسى دەبیت كە لە ئەنجومەنی سەركردایەتى گشتى هەلەبزىردى.

كاروبارەكان له (۵-۳) ئەندام پیکدین (بە پلهی ئەندام مەكتەب): كە بريتىن له:

(أ) کاروباری زانیاری و بانکى هەلکرتن و ئەرشیف و لیکۆلینهوه.

(ب) کاروباری ئەکاديميا و پىنگەياندنى کاديران.

(ج) کاروباری ستراتيژى و تويژينهوهو ھوشيارى و روناكىرى گشتى.

دوووم: ئەركى ناوهندی کاروباری دیراساتى ستراتيژى بريتى دەبیت له ئاماھەكردن و كۆكىنەوهى زانیارى و دۆسىن تويژينهوهى ئەکاديمى و زانستى، به تايىبەتى تويژينهوهى سیاسى و هەلسەنگاندنه گشتىيەكانى سەرجەم رايەلەندىيە ناخۆسى و دەرەكىيەكان.

سېيھم: پىويستە ناوهندی کاروباری دیراساتى ستراتيژى مانگانه راپورت و خويىندەدۇمەكى گشتى بۆ پىشەت و پىشىنىيە سیاسىيەكانى كوردستان و عيراق و دەموروبەر و جىهان بخاتە بەردمەن سەرقى حزب.

چوارم: خولى بەردمەوانى پىنگەياندى کاديران دەكتەوه و بەپىي پلهەندى ئۆرگانى خولەكان تا ئاستى ئەندامانى ئەنجومەنی سەركردایەتى گشتى رىكىدەختات.

چوارم: ناوهندی کاروباری دیراساتى ستراتيژى سالانە كۆنفرانسييکى گشتى بۆ سەرجەم بەش و کاروبارەكانى دەبەستىت.

پىنچەم: لىپرسراوى ناوهندی کاروباری دیراساتى ستراتيژى، ئەندامى دەستەي جىيەجيڭار دەبیت كە لە ناو ئەندامانى ئەنجومەنی سەركردایەتى گشتى هەلەبزىردى.

ناوهندی کاروباري مەكتەبەكان

مادده‌ی (۶۰)

يەكەم: ناوهندی کاروباري مەكتەبەكان پیکدیت له کاروبارى (۴) چوار مەكتەب، هەر مەكتەبىك ئەندامىكى ئەنجومەنی سەركردایەتى گشتى بەپرسى دەبیت كە لە ئەنجومەنی سەركردایەتى گشتى هەلەبزىردىن، جىڭ لە مەكتەبى رىكىختىنەكانى درمۇ، هەر مەكتەبىك لە (۷-۵) ئەندام مەكتەب پیکدین.

مەكتەبەكان بريتىن له:

(أ) مەكتەبى کاروبارى خانمان و ژنان.

(ب) مەكتەبى کاروبارى گەنجان،

(ج) مەكتەبى پىشمەرگە و شەھيدان و تىكۈشەران و زىندانيانى سیاسى،

(د) مەكتەبى ھاولاتيان و کاروبارى كۆمەللايەتى و پىكھاتە ئايىنى و نەتهوھىيەكان،

(ه) مەكتەبى رىكىختىنەكانى درمۇ و رەمەندى كوردستانى.

دوووم: ناوهندی کاروبارى مەكتەبەكان بە شىۋوھىيەكى پىشەيى کاروبارەكان رىكىدەختات.

سېيھم: ناوهندی کاروبارى مەكتەبەكان پەيرەموي کار بۆ خۆي دادنىت، بەمەرجىڭ لىكىدز نەبىت لەگەل پەيرەموي ناخۆى (ى.ن.ك.).

چوارم: ناوهندی کاروبارى مەكتەبەكان سالانە كۆنفرانسييکى گشتى بۆ سەرجەم بەش و کاروبارەكانى دەبەستىت.

پىنچەم: لىپرسراوى ناوهندى کاروبارى مەكتەبەكان، ئەندامى دەستەي جىيەجيڭار دەبیت كە لە ناو ئەندامانى ئەنجومەنی سەركردایەتى گشتى هەلەبزىردى.

شەشم: مەكتەبى رىكىختىنەكانى درمۇ و رەمەندى كوردستانى لە (۹-۷) ئەندام پیکدیت، هەر ئەندامىڭ کاروبارى چەند ولاتىك دەگرىتە ئەستو.

مادده‌ی (۶۱)

یهکهم: ناوهندی کاروباری دارایی و نیدارهی گشتی له (۳) سن کاروباری ناوهند پیکدیت، هر کاروباری ناوهندیک؛ ئهندامیکی ئهنجومه‌نی سه‌رکردایه‌تی گشتی به‌پرسی دهیت که له ئهنجومه‌نی سه‌رکردایه‌تی گشتی هه‌لده‌بزیردرین، کاروباره‌کان له (۵-۲) ئهندام پیکدین (به پله‌ی ئهندام مه‌کته‌ب)؛ که بريتين له:

(۱) کاروباری داهاتی گشتی.

(۲) کاروباری خه‌رجیه گشتیه‌کان.

(۳) کاروباری مولکایه‌تی و سامانی نه‌گواستراوه.

دوووم: ئهركی ناوهندی کاروباری دارایی و نیدارهی گشتی بريتی دهیت له دامه‌زاردن و په‌ره‌پیدانی پروژه‌ی ثابوری و سه‌رچاوی داهات بو (ی.ن.ك).

سیّهم: پیویسته ناوهندی کاروباری دارایی و نیدارهی گشتی ئاگاداری سه‌رجه‌م داهات و مولک (گواستراوه و نه‌گواستراوه) و خه‌رجیه‌کانی (ی.ن.ك) بیت.

چوارهم: له مانگی کانونی يهکه‌مدا، ناوهندی کاروباری دارایی و نیدارهی گشتی راپورتی دارایی سالانه‌ی خۆی له ریئ دهسته‌ی جیب‌هه‌جیکاره‌وه، پیشکه‌ش به سه‌رؤک/اسکرتیری حزب ده‌کات.

پینجه‌م: ناوهندی کاروباری دارایی و نیدارهی گشتی په‌يره‌وي کار بو خۆی داده‌نیت، به‌هرجیک لیکدز نه‌بیت له‌گه‌ل په‌يره‌وي ناوخۆی (ی.ن.ك).

شهشمه: ناوهندی کاروباری دارایی و نیدارهی گشتی ده‌بن سه‌رجمه مولکه نه‌گواستراوه‌کان (املاک غیر منقوله) که به‌ناوی که‌سه‌کانه‌وهن، به ریکاریکی ياسایی بگوازیت‌هه‌وه سه‌ر مولکی گشتی (ی.ن.ك) وهک قه‌واره و پیکه‌اته‌ی سیاسی.

چوارهم: ناوهندی کاروباری دارایی و نیدارهی گشتی سالانه کونفرانسیکی گشتی بو سه‌رجه‌م بهش و کاروباره‌کانی ده‌به‌ستیت.

پینجه‌م: لیپرسراوه ناوهندی کاروباری دارایی و نیدارهی گشتی، ئهندامی دهسته‌ی جیب‌هه‌جیکار ده‌بیت که له ناو ئهندامانی ئهنجومه‌نی سه‌رکردایه‌تی گشتی هه‌لده‌بزیردری.

ناوهندی کاروباری ئامارو راپرسی و هه‌لبزاردن

مادده‌ی (۶۲)

یهکهم: ناوهندی کاروباری ئامارو راپرسی و هه‌لبزاردن له لایهن ئهندامیکی دهسته‌ی جیب‌هه‌جیکاره‌وه سه‌رپه‌رشتی ده‌کریت.

دوووم: ناوهندی کاروباری ئامارو راپرسی و هه‌لبزاردن پیکدی له دوو کاروباریکی ناوهند ئهندامیکی ئهنجومه‌نی سه‌رکردایه‌تی گشتی به‌پرسی ده‌بیت که له ئهنجومه‌نی سه‌رکردایه‌تی گشتی هه‌لده‌بزیردرین، کاروباره‌کان

له (۵-۲) ئهندام پیکدین (به پله‌ی ئهندام مه‌کته‌ب)؛ که بريتين له:

(۱) کاروباری ئامارو راپرسی.

(۲) کاروباری هه‌لبزاردن.

سیّهم: ناوهندی کاروباری ئامارو راپرسی و هه‌لبزاردن په‌يره‌وي کار بو خۆی داده‌نیت، به‌هرجیک لیکدز نه‌بیت له‌گه‌ل په‌يره‌وي ناوخۆی (ی.ن.ك).

چوارهم: ناوهندی کاروباری ئامارو راپرسی و هه‌لبزاردن خولی و هرزی له په‌يمانگای کادیران ده‌کاته‌وه بو راهینانی کادری پیشەیی بواری هه‌لبزاردن.

پینجه‌م: سالانه دوو جار ئاماریکی گشتی، له هه‌لکشان و داکشانی ده‌نگه‌کان و روپیوی گشتی ده‌نگده‌ران و ئاراسته‌کانیان ده‌خاته به‌ردم سه‌رؤک/اسکرتیری حزب و سکرتیری ئه‌نجه‌هه‌نی سه‌رکردایه‌تی گشتی.

شهشمه: سیاسه‌تە گشتیه‌کانی پیشخستنی ئاسته‌کانی ده‌نگدان و گلدانه‌وهی به قازانچی (ی.ن.ك) له شیوه‌ی توبیزیه‌نه‌وهی ئه‌کادیمی ده‌خاته به‌ردم ئهنجومه‌نی سه‌رکردایه‌تی گشتی.

حه وته: له سه رجهم کونفرانسه کوردستانی و عیراقي و هه ریمم و دهره کيييه کان به چهند نوينه ریيك به شدار ده بیت بو ئاگا دار بونون له کاره هونه ریييه کانى پيش خستن بواره کانى هه لبزاردن.

ناوهندی کاروباري راگه ياندن و ميديا

مادده ۶۳

يەكەم: ناوەندى کاروباري راگه ياندن و ميديا پىكديت له دوو کاروباري ناوەندى، هەر کاروباري ناوەندىك ئەندامىكى ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتى بەرپرسى ده بیت كە له ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتى هەلەبزىردىن، کاروباره کان له (۵-۲) ئەندام (بە پلهى ئەندام مەكتەب): پىكدىن كە بريتىن له:

(ا) کاروباري بەخش و بلاوكىرنەوە (بىنراو، بىسقراو، نوسراو).

(ب) کاروباري تۈرەکانى نىتو سۆشىيال ميديا و رۇژنامەو چاپەمەننېيە کانى.

دوووم: ليپرسراوى ناوەندى کاروباري راگه ياندن و ميديا و تەبىزى فەرمى دەستەي جىبەجىكار ده بیت.

سييەم: ناوەندى کاروباري راگه ياندن و ميديا، پەيرەوى كار بۇ خۆي دادەنیت، بەمەرجىك لىكىز نەبىت له گەل پەيرەوى ناوخۇ.

چوارم: بۇ پيش خستن روتكەنلى ميديا و گەشەپىدانى گوتارى راگه ياندن و گەياندى سياسەت و ئامانجە کانى (ى.ن.ك.)، کونفرانسى سالانە دەبەستىت.

پىنچەم: ئەركى يەكسىتنى سەرچەم كەنال و سەرچاوه کانى راگه ياندى (ى.ن.ك.) لە ئەستۆدايە تەرخانكردنى بەشىڭ بۇ ميديا يەعەربى و ئىنگلىزى.

شەشم: ناوەندى کاروباري راگه ياندن و ميديا كار دەكات لەسەر يەكسىتنى كەنال و گوتارى راگه ياندى ئاراستە كراو، وېرىاي بەرزىردنەوە ئاستى راگه ياندى (ى.ن.ك.) لە رووەكانى هونھرى (تەكニكى) و دىزايىن و ئامادە كەردىنە كادرى پيشەيى و پىپۇر؛ بە شىوه يەك كە بتوانى راكابەرىكى بەھىز بىت بەرامبەر بە راگه ياندى كەنال تر.

حه وته: ليپرسراوى ناوەندى کاروباري راگه ياندن و ميديا، ئەندامى دەستەي جىبەجىكار ده بیت كە له ناو ئەندامانى ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتى هەلەبزىردى.

ناوهندى کاروباري پەيوەندىيە کانى (ى.ن.ك.)

مادده ۶۴

يەكەم: ناوەندى کاروباري پەيوەندىيە کانى (ى.ن.ك.) پىكديت له سەرچەم كەنال و سەرچاوه کانى راگه ياندى ئەندامىكى ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتى بەرپرسى ده بیت كە له ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتى هەلەبزىردىن، کاروباره کان له (۵-۲) ئەندام پىكدىن (بە پلهى ئەندام مەكتەب): كە بريتىن له:

(ا) کاروباري پەيوەندىيە كوردستانىيە کان،

(ب) کاروباري پەيوەندىيە عيراقىيە کان،

(ج) کاروباري پەيوەندىيە دەرە كىيە کان.

دوووم: ناوەندى کاروباري پەيوەندىيە کان، پەيرەوى كار بۇ خۆي دادەنیت، بەمەرجىك لىكىز نەبىت له گەل پەيرەوى ناوخۇي (ى.ن.ك.)

سييەم: بۇ تاوتويىكىرنى ئەركە كان و دانانى نەخشەي گونجاو بۇ پيش خستن پەيوەندىيە کانى (ى.ن.ك.)، کونفرانسى سالانە دەبەستىت.

چوارم: ناوەندى کاروباري پەيوەندىيە کان بەرپرسە لە دروستكردنى لۆبى بۇ سياسەتە گشتىيە کانى (ى.ن.ك.) و بەر زىردنەوە ئاستە كانى مەتمانە ئالوگۇرى نىوان پارتە سياسىيە کان و دۆزىنەوە هاۋپەيمانى نۇئ و بەھىز كەردىن پىكەي (ى.ن.ك.) لەسەر ئاستى پەيوەندىيە گشتى نىوان پارتە سياسىيە كوردستانى و عيراقىيە کان، وېرىاي كاركىردن بۇ ناساندىنى خواست و داوا كارى نىشتمانى و نەته وھىي بۇ كۆمەلگەي نىيودەولەتى.

شەشم: ناوەندى کاروباري پەيوەندىيە کان كار دەكات بۇ دروستكردنى تىگەيىشتنىكى هاوبەشى كوردستانى بۇ سەرچەم پرس و باھەت كوردستانىيە جىبايەخە كان به ئامانجى يەكىزى نىشتمانى و دروستبوونى گوتارىكى نەته وھىي يەكگرتۇو.

هه‌وته‌م: لیپرسراوی ناوه‌ندی کاروباری په‌یوه‌ندیه‌کان، ئه‌ندامی ده‌سته‌ی جیبه‌جیکار ده‌بیت که له ناو ئه‌ندامانی ئه‌نجومه‌نى سه‌رکردایه‌تى گشتى هه‌لده‌بزیردرى.

ناوه‌ندی کاروباری حکومه‌ت و په‌رله‌مان

مادده‌ی (۶۵)

يەكەم: ناوه‌ندی کاروباری نوئن‌هرانی (ى.ن.ك) له حکومه‌ت و په‌رله‌مان و ئه‌نجومه‌نى پاریزگا و شاره‌وانیه‌کان پیکدیت له کاروباری ناوه‌ند، هەر کاروباری ناوه‌ندیک ئه‌ندامیکى ئه‌نجومه‌نى سه‌رکردایه‌تى گشتى بەرپرسى ده‌بیت که له ناو ئه‌نجومه‌نى سه‌رکردایه‌تى گشتى هه‌لده‌بزیردرىن، کاروباره‌کان له (۵-۳) ئه‌ندام پیکدین (بە پله‌ی ئه‌ندام مەكته‌ب)؛ كه بريتىن له:

(أ) کاروباری حکومه‌تى هه‌ریم و فیدرال.

(ب) کاروباری په‌رله‌مانى هه‌ریم و فیدرال.

(ج) کاروباری ئه‌نجومه‌نى پاریزگا و شاره‌وانیه‌کان.

دووهم: ناوه‌ندی کاروباری حکومه‌ت و په‌رله‌مان، په‌یره‌وي کار بۆ خۆي داده‌نیت، به‌مەرجیاک لیکدژ نه‌بیت له‌گەل په‌يره‌وي ناوخۆي (ى.ن.ك).

سیيهم: بۆ تاوتويکردنى ئەركەکان و دانانى نەخشى گونجاو، كۆنفرانسى سالانه دەبەستىت.

ناوه‌ندی کاروباری چاودیرى دارايى

مادده‌ی (۶۶)

يەكەم: ئاماژه به مادده‌ی (۱۵/يەكەم/طاس) ئەم په‌يرمۇم، ناوه‌ندی کاروباری چاودیرى دارايى راسته‌و خۆ په‌يوه‌ست ده‌بیت بە سه‌رۆك/اسکرتىرى حزب.

دووهم: ناوه‌ندی کاروباری چاودیرى دارايى له چوارچیوه‌ى سن کاروباری ناوه‌ند ئەركەکانى خۆي ریکدەخات، هەر کاروباریک له (۵-۳) ئه‌ندام پیکدین (بە پله‌ی ئه‌ندام مەكته‌ب)؛ كه بريتىن له:

(أ) چاودیرى کاروباری داهاتى گشتى.

(ب) چاودیرى کاروباری خەرجىيە گشتىيەکان.

(ج) چاودیرى موڭكايەتى و سامانى نەگواستراوه.

سیيهم: لیپرسراو و ئه‌ندامانى برگەکانى (أ، ب، ج)سى دووھەمى ئەم مادده‌يە، ده‌بیت پىپۇرى بوارى خۆيان بن كە به هەلۋازاردن لەلايەن ئه‌نجومه‌نى سه‌رکردایه‌تى گشتىيەوە دىاري دەكرىن و سه‌رۆك/اسکرتىرى حزب فەرمانى کارگىریان بۆ دەرده‌كات.

چوارم: لیپرسراوی ناوه‌ندی چاودیرى دارايى ئه‌ندامى ئه‌نجومه‌نى سه‌رکردایه‌تى گشتى ده‌بیت که له ئه‌نجومه‌نى سه‌رکردایه‌تى گشتى هه‌لده‌بزيردرىت.

چوارم: لیپرسراوی ناوه‌ندی چاودیرى دارايى و لیپرسراوی کاروباره‌کانى ناوه‌ندەكە و ئه‌ندامانى کاروباری چاودیرىيەکانى برگەکانى (أ، ب، ج)سى دووھەمى ئەم مادده‌يە دەبن كەسانى خاوهن ئەزمۇن و شارەزا و پىپۇرى چاودیرى و وردىنى بن.

پىنجهم: ئەركى ناوه‌ندی کاروباری چاودیرى دارايى بريتى ده‌بیت له وردىنى و بەدواداچوون و هەلسەنگاندۇنى ژمېرىيارى سه‌رجمەم ئۆرگانەکانى (ى.ن.ك).

شەشم: کاروباری ناوه‌ندی چاودیرى دارايى و ئىدارەتى گشتى به ئاگادارى لیپرسراوی ناوه‌ندەكە و بن ئاگاداركىرنەوە پىشوهختو له ناكاوا دەتوانى سەردانى سەرچەم ئۆرگانەكان بکەن و پەرداوه ژمېرىيارىيەکان وردىنى بکەن.

هه‌وته‌م: ناوه‌ندی چاودیرى دارايى بەرپرسە له چاودیرىكىردن و دلىباپوون له كۆكىرنەوە و تۆماركىردنى داتاي سەرچەم مولكە گواستراوه نەگواستراوه‌كانى (ى.ن.ك) له ناوموه دەرمەم و لات.

هەشتم: بە ئاگادارى سەرۆك/اسكرتىرى حزب، ياخود ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتى و لەرىي ناوهندى كاروبارى ياسايى (ى.ن.ك) دەسەلاتى جولاندى هەر كەيسىكى ياسايى هەيە كە پەيوەست بىت بە بەركەوتە ياسايىي دارايىيەكانى (ى.ن.ك) لە هەر شوينىڭ بىت.

نۇيىم: لە ئەگەرى تىۋوھەغان و پېشەست بە بەلگە بەردەستەكان، دەتوانى دۆسىنى گەندەلى دارايى بۆ هەر ھەقلىك بکاتەوە لە هەر ئاستىكدا بىت.

دەييم: دەسەلاتى دامەزراپەن و دانان و گواستنەوە و ديارىكىدىنى پله و ناونىشانى كادرانى بوارى دارايى و وردىبىنى هەيە بەپىي پىويستى ئورگانەكان.

يازىدم: راپۇرتى وەرزى و سالانە دەداتە سەرۆك/اسكرتىرى حزب.

ناوهندى كاروبارى ياسايى

مدادەتى (٦٧)

يەكمەم: ناوهندى كاروبارى ياسايى (ى.ن.ك)، ئەركى سەرەكى لىكدانەوە (تەفسىرلىكىرىدىن)ى دەقەكانى پەيرەموى ناوخۇي (ى.ن.ك) و سەرچەم پەيرەموى كارى ناوهندى كاروبار و ئورگانە جىاوازەكانە، وېرىا:

(ا) بەدواداجۇون و لېپرسىنەوەي ياسايى بۆ ئەو كىشانەي رووبەرروو ئەندامان و ئورگان و دامەزراوهەكانى (ى.ن.ك) دەبنەوە.

(ب) جولاندى دەعوا و لېپىچىنەوەي ياسايى لە ناوخۇ و دەرمەموى (ى.ن.ك).

(ج) بەدەنگەمچۇونى هەر پېشىلەتكارىيەك لەسەر ماف و مولكەكانى ئەندامانى (ى.ن.ك).

دۇوومەم: ناوهندى كاروبارى ياسايى (ى.ن.ك) دامەزراوهەكى سەربەخۇي حزبىيە، تەنبا لەبەردەم سەرۆكى دەستەي پاراستنىي (ى.ن.ك): بەپرسىارە.

سېيىمەم: لە ئەگەرى لەكار نەمان، ياخود دابرائى سەرۆكى دەستەي پاراستنى (ى.ن.ك)، ياسايى تەنبا لەبەردەم سەركىدايەتى ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتى بەپرسىار دەبىت.

سېيىمەم: ژمارەي ئەندامانى ناوهندى كاروبارى ياسايى (٩-٧) حەوت-نۇ ئەندام دەبىت، بەپىي پىسپۇرى ياسايى و ئەزمۇونى درېزخایەنەوە: كە لانىكەم (١٠) سالى بەردەۋام ئەزمۇنى كارى ياسايىيان هەبىت، و لە لايەن ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتى دىيارى دەكىرەن و سەرۆك/اسكرتىرى حزب فەرمانى كارگىزىيان بۆ دەرددەكتە.

چوارمەم: لەكاتى دەرچۇونى فەرمانى كارگىزىي و دەستبەكاربۇون، لەبەردەم سەرۆك/اسكرتىرى حزب سويند دەخۇن كە دەقەكەي بە رېسايەك لە ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتىيەوە دەرددەكتە.

پېنچەم: ناوهندى كاروبارى ياسايى بۆي هەيە لە پارىزگاكانى ھەریمى كوردىستان نوینەرى هەبىت.

شەشمەم: لېپرساراوى ناوهندى كاروبارى ياسايى (ى.ن.ك) دەبىت شارەزا و پىسپۇرى كارەكەي بىت.

حەوتەم: لىكدانەوەي ناوهندى كاروبارى ياسايى (ى.ن.ك) بۆ هەر گرفت ياخود دەقىك لە نىوان دوو لايەنى ناكۆك و لىكدىزى ناو (ى.ن.ك)، يەكلەكەرمەوە دەبىت.

هەشتم: بېرىار لە ناوهندى داواكاري (ى.ن.ك) بە زۆرينەي رەھا دەبىت.

نۇيىم: كۆبۈنەوەي ئاسايى ناوهندى كاروبارى ياسايى بە زۆرينەي سادە دەبىت.

دەييم: دەسەلاتى جولاندى هەر بابەت و كەيسىكى لە سەر ئاستى حکومى و حزبى هەيە كە پەيوەست بىت بە ئەندام و ئورگانە جىاوازەكانى (ى.ن.ك).

يازىدم: چاودىرىي جىئەجىكىدىنى پەيرەموى ناوخۇي (ى.ن.ك) و رېساكانى ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتى دەكتە.

دوازىدمەم: بېرىارەكانى يەكلەكەرمەوە تىكەھەلچۇونە جىاوازەكانى ناو (ى.ن.ك) لە ناوهندى كاروبارى ياسايى مايەي تىكەھەلچۇونەوە نىن و پابەندى بۆ سەرچەم ئەندام و ئورگانەكانى (ى.ن.ك) هەيە.

سېزىدمەم: پەيرەموى كار بۆ خۇي دادەنیت بە مەرجىڭ لىكىز نەبىت لەگەل پەيرەموى (ى.ن.ك) و لە لايەن ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتىيەوە پەسند دەكىرى.

چواردەمەم: ماوهى كاركىدىيان تا كۆنگەرى داھاتوو دەبىت و ئەنجومەنى سەركىدايەتى گشتى دەتوانى نىوهى ئەندامانى ھەلبىزىرىتەوە.

پازدهم: پلهو مافی ئەندمانى ناوەندى كاروباري ياسايى، ھاوشىۋەمى ئەندامانى ناوەندى كاروبارەكان دەبىت.

بەشی نۆیەم کۆرپەندى سیاسىي نىشتمانى، حۆكمە کۆتاپايىھەكان

کۆرپەندى سیاسىي نىشتمانى

ماددهى (٦٨)

يەكەم: يەكىتى نىشتمانى كوردىستان سالانە فۇرمۇيىكى سیاسى نىشتمانى (National Policy Forum) كۆنفرانسىكى گشتى ئەنجام دەدات، كە دەستەي جىيەجىكار ئامادەكارى بۇ دەكات.
بەشداربوانى برىتى دەبن لە:

- ا) تىكراي ئەندامانى ئەنجومەنى سەركەدايەتى گشتى (دەستەي بالا، سەرۆك/سکرتيرى و دەستەي سەرۆكایەتى، لىپرسراوانى ناوهندەكان، ئەندامانى ئەنجومەنى سەركەدايەتى گشتى، ئەندامانى دەستەي پاراستنى (ى.ن.ك)، لىپرسراوانى سەركەدايەتى پارىزگاو ئىدارە هاوشىۋەكان و جىڭرەكانيان، لىپرسراوى مەكتەب و كاروبارى ناوهندەكان، بەشكەكانى سەرچەم ناوهندەكان، بەشكەكانى سەرچەم كاروبارى ناوهندەكان، سەرچەم ئەندامانى ئەنجومەنى سەركەدايەتى پارىزگاو ئىدارە هاوشىۋەكان).
 - ب) سەرچەم پەرلەمانتارانى (ى.ن.ك) لە ھەريمم و فيدرال.
 - ج) سەرچەم وزىرەكانى (ى.ن.ك) لە ھەريمم و فيدرال.
 - د) سەرچەم سەرۆك/سکرتيرى و لىپرسراوى يەكە ئىدارىيەكانى لىستى (ى.ن.ك) لە گشت پارىزگاكان.
- دوووم: ئامانجى ئەم كۆرپەندىيە (فۇرمۇم) بىرىتىيە لە دارىشتن و ھەلسەنگاندىنى ھىلە گشتىيەكانى ستراتىژو بەرnamە كارى سیاسى (ى.ن.ك) او خستنەرروو پېۋۋەن پېشىنيازەكان بۇ ئەنجومەنى سەركەدايەتى گشتى و دەستەي بالا و دەستەي جىيەجىكار بە مەبەستى بەرچەستە كەردىيان بەشىۋەيەكى كردىيى.
- سېيىم: كارو چالاکى سالىكى سەرچەم ئۆرگانە بەشداربۇوەكان بە راپورتىك لەو كۆرپەندىيە پېشەكەش دەكرى.

حۆكمە کۆتاپايىھەكان

ماددهى (٦٩)

سەرچەم ئەندامانى دەستەي جىيەجىكار لە رىگەي پېشکەشىرىدىنى (CV) وە لە لايەن ئەنجومەنى سەركەدايەتى گشتىيەوە دىيارى دەكرين.

ماددهى (٧٠)

بەپىي رىسايەك كە لە ئەنجومەنى سەركەدايەتى گشتىيەوە، دواي كۆنفرانسە ناوخۇيىيەكانى سەركەدايەتى ھەريمەكان (پارىزگا و ئىدارە هاوشىۋەكان) دەردەچىت. سەرچەم ئەو كادىرانەي كە لە مەكتەب و مەلبەند و ناومند و ئۆرگانەكانى پېشىوودا پلهى رىتكەراوهەييان ھەبوو، ياخود بەرپرسى ئۆرگانەكان بۇونە و دەرفەتى دەرچوونەوەيان نەبوو لە كۆنفرانسەكان، لە سنورى ھەريم (پارىزگا) و قەزا و ناحيەي خۆيان لە چوارچىۋەي ناوهندەكانى راوىز و كاروبارى هاولاتيان رىكىدەخىرىنەوە، ياخود بەشىۋەيە رىكىدەخىرىنەوە كە ئەنجومەنى سەركەدايەتى گشتى لە چوارچىۋەي رىساكەيدا رىكارەكانى دىيارى دەكات.

ماددهى (٧١)

بە چاودىرى ئەنجومەنى سەركەدايەتى گشتى، ناوهندى كاروبارى دارايى و ئىدارەي گشتى، سىستەمى موجە بۇ سەرچەم ئۆرگان و كادران و كارمەندانى ئۆرگانەكان رىكىدەخاتەمو، بەشىۋەيەك كە دادپەرورى تىدا بىت و پله و سالانى خزمەت و خالبەند و بارى خىزانى تىدا رەچاو كرابىت.

مادده‌ی (۷۲)

پلهی ریکاراوه‌ییں ته‌نها بُو ئورگان ده‌بن.

مادده‌ی (۷۳)

پشته‌ست به مادده و برگه‌کانی ئەم پهیره‌وه، ویزای پهیره‌وه کاری ئورگان، سەرچەم کار و ئەركە ئورگانیبەکانی (ئ.ن.ك) بە ریسای تاييەت لە ئەنجومەنی سەركەردايەتى گشتىيەوه رېكده‌خرييەن.

مادده‌ی (۷۴)

ھەر بىيارىك پىچەوانەی ئەم پهيره‌وه بىت، کارى پىنكارىت.

مادده‌ی (۷۵)

ئەم پروگرام و پهيره‌وه ناوخۆيىه پاش پەسندىرىنى بەدەنگى (۳/۲)ى دوو له سەر سىئى كۈنگەرە، جىبەجىدەكرىت. پاش پەسندىرىنى، سەرچەم ئەندامان پاپەند دەبن بە پهيره‌وه كەردن و جىبەجىكەرنىيەوه.

مادده‌ی (۷۶)

ئەم پروگرام و پهيره‌وه ناوخۆيىه، له بەر ئەوهى پەسندىراوى چوارەمین كۈنگەرەيى جىبەجىن دەكرىت.

پشته‌ست بە پرۇژەي ئەنجومەنی ناوه‌ندى

ئەم پرۇژەيە لە لايمىن ليژنەي بالاى پهيره‌وه ناوخۇ

راسپىردرارو لە لايمىن مەكتەبى سىياسى ناماداھەكراواه

نۇقىيەمەر/كانونى يەكمى ۲۰۱۹